

La inauguració de l'Exposició del Moble

Una esplèndida manifestació de la grandesa de Barcelona

Ahí, a la tarda, es va celebrar amb solennitat extraordinària la inauguració de l'Exposició del Moble.

La grandiosa avinguda de la Plaça d'Espanya a l'Exposició està tota ornamentada amb entenes que enlletren vistoses empavesades de tots colors.

Una corrua d'autos porta seguitament visitants a l'Exposició.

El servei d'ordre exterior està conat a la guàrdia civil, i l'interior a la guàrdia urbana i als Mossos d'Esquadra.

Precedits i seguits per seccions de catadors de la guàrdia urbana de cavalleria, de gran gal·a, arriba l'Ajuntament en corporació: al landó del davant els maces i porter, i seguit el secretari accidental senyor Vidal Guardiola i els regidors senyors Palau, Viza, Trius, Gabarró, Capdevila, Roure, Escaló, Vilaseva, Nonell, Matons, Tusell, Junyent, Blajot i l'alcalde senyor marquès d'Allella.

Arriba després la representació de la Mancomunitat de Catalunya, formada pel President En Josep Puig i Cadafalch, En Joan Vallès, R. Pich, Guanyabens, Montserrat Cuadrada, Santiago de Riba, comte de la Vall de Canet i el secretari En Lluís Sans Buigas i el cap dels Mossos d'Esquadra, senyor Oller.

Les corporacions i les personalitats entrenen al Palau Industrial, on els rebien els comissaris senyors Maynés, Pich, el president del Comitè de l'Exposició, En Joaquim M. Nadal, i els seus funcionaris.

Ha tingut cura de tota l'organització de la festa el Cap de Cerimonies de l'Ajuntament En Manuel Ribé.

Allí hi havia també el senador En Lluís Duran i Ventosa, els diputats En Joan Ventosa i Calvell, En Pere Rahola, E. Narcís Pla i Daniel, baró de Güell i Eduard Recasens, el diputat electe per Granollers En Josep M. Trias.

Hi havia també el comte de Laverni, senyors Conde, famílies Elites de Molins, vidua Quer, cònsol d'Anglaterra, Na Glòria Bulbena, Rocamora, Ferrar, Sabat, Sarriera, Bofill de Carles, Solà, Ignasi Coll, Ricard de Coll, Riba i Lleó, Col·legi de Procuradors, Carles Vazquez, Rull, Cambra Comery, Baromeu Amengual, Armanteras, Perpinyà, Delgar, Reynals, Riera, Pantaleoni, Junoy, Puig Alfonso, Antoni Rabló, Castells, Col·legi d'Apotecaris, comtessa de Santa Maria de Sans, etc., etc., fins a 9.000 persones que entraven a l'Exposició, i malgrat la gran gèrmació, aquelles sales són tan grandioses que en lloc hi havia grans aglomeracions.

Un gran aplaudiment dels que estaven al vestibul assenyala l'arribada del capità general, senyor marquès d'Estella, el qual venia acompanyat dels generals Mercader, Madrid, Caranza, Losada, Pereira, López, Oller i comandant de Marina senyor Ibarra.

En arribar a la gran sala, on hi havia els comissaris i les representacions de les entitats, esclatà una altra ovació. Molts dels concurrents acceptaren a felicitar i encaixar amb el general.

Totes les autoritats passaren a la gran sala de conferències, que ja estava ocupada per una selecta i distingida concurrència de dames i damiselles.

El discurs del marquès d'Allella i del marquès d'Estella

Tan sols es van pronunciar dos discursos: el de l'alcalde senyor marquès d'Allella i el del capità general senyor Primo de Rivera.

L'alcalde, parlant en català, féu present tota la importància que tenia l'Exposició que s'inaugurava i

mostrà l'agraïment de la ciutat per tots els que hi han contribuït, mencionant especialment el Capítol Cathedral de Tarragona, la Mancomunitat de Catalunya i diferents països estrangers, sobretot la veïna República Francesa. En acabar el discurs l'alcalde, dirigint-se al capità general, li expressà, en castellà, el desig que fes present al Rei la gratitud de l'Exposició per la cooperació que hi ha pres, enviant els rics tapissos de la Casa Reial.

El senyor Primo de Rivera va contestar al discurs de l'alcalde. Va dir que transmetria molt gustos al Rei l'encàrrec que se li feia, del qual es sentiria molt satisfet, puix amb tot l'entusiasme ha col·laborat a l'obra de l'Exposició.

Va mostrar la satisfacció que li havia produït en sentir a l'alcalde parlant en català, puix sempre havia fet manifestació del respecte i simpatia que li produïa aquesta llengua, lamentant, no obstant, que alguna volta se la fes servir per expressar odís i per crear dissensions entre les regions espanyoles. Jo aprofito sempre el meu contacte amb els somatenes—ha afegit—per a pronunciar aquelles paraules tan formoses: Pau, pau i sempre pau.

Va acabar el capità general fent notar que en un mateix dia s'esdevien dos fets de transcendència notòria: els esdeveniments polítics que tothom coneix i que han de variar el curs de la història d'Espanya i la inauguració d'aquesta Exposició, obra de pau i d'amor i de treball, en la qual ens hem d'inspirar tots en aquests moments.

Va ésser molt aplaudit. Algun dels assistents va donar visques a Espanya i al Rei i a l'exèrcit, i el capità general s'avançà donant un visca a Catalunya.

En deixar la sala de conferències, tot el seguici sortí del Palau Industrial travessant la gran plaça dels Belles Oficis, pel davant de la cascada, i van entrar al Palau de l'Art Modern, on hi ha les instal·lacions dels industrials del moble, en centenars de «stands» que generalment amiden 20 metres quadrats i 4 d'alçada. Aquests «stands» són disposats en carrerons lleugerament laberíntics i gairebé a les fosques, la qual cosa li dona un calent «special», i les instal·lacions es destaquen amb major relleu.

Tant les instal·lacions com la disposició general tenen un aspecte sumament atractiu, pel bon gust i art amb què estan disposades.

Tots els carrerons confueixen en una placeta formada per galeries entrellaçades al mig de la qual hi ha una font artística d'En Clarà.

Hi ha després una secció general de stands generals en els quals hi ha mobles isolats.

En aquest mateix Palau hi ha Restaurant, hall per a pendre te, les oficines generals i les oficines per a les vendes.

Com a particularitat digna d'esmentar és la presentació d'una secció d'un gran transatlàntic, a l'interior del qual hi ha instal·lacions d'una sala menjador i habitacions.

Es passà després a visitar les instal·lacions del Palau Industrial, començant per la Secció Francesa.

Allí fou rebut pel Comitè de la Secció, presidit per M. Ramifié, qui saludà l'alcalde i altres autoritats, i els presentà aquelles instal·lacions, que representen la indústria francesa del moble, que ha volgut donar una prova d'amistat envers Espanya, portant aquestes mostres a l'Exposició de Barcelona que, malgrat totes les dificultats i entrebancs que ha hagut de superar, resulta un gran èxit, és una manifestació esplèndida

de les indústries artístiques de Catalunya.

França s'ha cregut en el deure de fer ostensible aquesta prova de bona amistat a la ciutat de Barcelona, que va tenir la del·losa atenció de reconstruir un poble francès, aterrat per la guerra. Amb aquest acte generós va correspondre a la seva gran anomenada de ciutat espiritual i bella, Barcelona és una de les més formoses ciutats del món.

Preneu en son ver valor aquesta prova de bona amistat que la França ofereix a Barcelona. (Aplaudiments.) El senyor marquès d'Allella agraïx a la indústria del moble francesa aquella bella mostra que ha portat a l'Exposició i que li dona un especial relleu. És una nota refinada i de bon gust, com ja té tan acreditada la indústria francesa que els barcelonins sabran apreciar en tot el seu valor.

Agraïx aquella col·laboració i a l'ensens aprofitat l'ocasió per agrair la cooperació que obrers, artistes i industrials, tots amb emulació d'entusiasme, han donat a l'obra de l'Exposició.

(Aplaudiments.)

El seguici de les autoritats anava circulant per totes les instal·lacions. Després passà a visitar les notabilíssimes instal·lacions que la Mancomunitat de Catalunya ha fet de tots els nombrosos i valuosos serveis i Escoles que patrocina.

L'Escola Superior de Belles Oficis. Una biblioteca popular en funció; la Catalogació de monuments i repertori iconogràfic; Escola del Treball; Museu de Catalunya; Institut de Química Aplicada; Casa de Caritat; un solarium; Cases de Caritat de Tarragona, Girona i Lleida; Escoles de Vilanova i Geltrú; Escoles de Mataró, Barcelona, Terrassa, Sabadell, Palafrugell, Sant Feliu de Guíxols (projecte, maquetes, etc.) Escola de teixits amb teles; Escola de tapissos.

Es curiosa la instal·lació concupre de la Casa Humil per a estimular la creació del moble i decoració de la llar de les famílies de modesta posició; és a dir, el moble i els mitjans de decoració, amb el mínim de cost, aconseguen el màxim d'efecte artístic. Hi ha molt interessants instal·lacions.

Per últim van visitar la secció retrospectiva, una de les instal·lacions més notabilíssimes. Hi ha una sala romànica del darrer terç del segle XIII (epoca de Pere III d'Aragó); una sala gòtica catalana de la meitat del segle XIV (epoca d'Alfons d'Aragó); una sala moresca del segle XVI, darrers anys del regnat de Carles I; una sala barroca catalana de la primera meitat del segle XVIII; sala d'estil neoclàssic de l'última dècada del segle XVIII, época Carles IV; sala catalana de final del segle XVIII o començ del XIX, época Carles IV; sala romàntica catalana de l'any 1860, época d'Isabel II.

Aquesta secció és el «clou» de l'Exposició per la sumptuosa, artística i veritat històrica de la instal·lació. Els mobles i decoracions són autèntics d'epoca.

En determinats dies aquestes sales estaran animades per figurins vivents, acompanyats amb vestits d'epoca, la qual cosa contribuirà a donar una perfecta presentació.

Hi ha mobles que són peces formosíssimes, procedents d'antigues cases senyorials.

L'Exposició és un èxit, tant per la quantitat com per la qualitat de les instal·lacions i per la riquesa, art i bon gust amb què s'han presentat les sales on hi ha les instal·lacions.

L'apat d'inauguració

Ahí, a la nit, al Restaurant de l'Exposició, instal·lat al Palau d'Art Modern, la Junta organitzadora va obsequiar a les autoritats i representacions d'entitats econòmiques, cònsols i caps del personal tècnic que han cooperat a l'obra de l'Exposició.

Presidia la taula l'alcalde senyor marquès d'Allella, el qual tenia els seus costats el President de la Mancomunitat de Catalunya En Josep Puig i Cadafalch, el general Losada, el comandant de Marina senyor Ibarra, el vicepresident de l'Associació de la Premsa Diària senyor Barco i el president del Comitè de l'Exposició del Moble En Joaquim M. Nadal i el president de la secció francesa de l'Exposició del Moble M. Ramisieux.

A l'altre costat de la taula hi havia els comissaris senyors Maynés i Pich, En Joan Vallès i Pujals, el diputat En Pere Rahola, N.Emili Junoy, el general Pereira dels cometenis i el doctor Berka, representant especial de Txecoslovàquia.

Els altres concurrents ocuparen petites taules i en ells les converses foren molt animades durant tota la vetllada.

L'apat fou exquisidament servit. No hi hagué brindis.

En alçar-se de taula els començals, l'espècie dels trons els va assabentar que s'estava desenrollant un gran temperi de llampa i aigua que queia a botes i a barrals.

Durant una bona estona els va tenir escejats perquè la pluja era torrencial.

Cròniques d'Art

La voluntat femenina modeladora de la ciutat i la pàtria

V

Puntes i brodats

Coneixem una mena de labors fetes per la manufactura, imitant les puntes i els brodats a mà, que molt sovint epilqueu a la roba del vostre vestit i a les teles de major o menor utilitat amb les quals exornen les cambres.

La manufactura, generalment ha imitat bons dibuixos d'aquestes magnífiques fantasies d'auella i coixí, i del teleret; això ja és quelcom, però no és tot. Una de les virtuts essencials de les coses belles, és la qualitat de la matèria. Per poc afinada que sigui la sensibilitat d'una dona, exigirà en les coses de la llar i en les coses de l'exornament corporal la sabor de la qualitat. Cap de vosaltres no gosaria portar en les seves joies pedres falses; en canvi, quant a les puntes i als brodats, no són, generalment, tan exigents. Apliqueu aquestes fantasies del fil, sense tenir cura de llur autenticitat, de llur preciositat i sabor de qualitat.

Les puntes i brodats de manufactura tenen una empena antipàtica. Els ulls educats veuen i palpen, i per tant assaboreixen les qualitats de les coses i les suspenses. La que ha vist i tocat una punta a l'agulla o al coixí, o una aplicació de canemàs o bé de malla feta a mà, no podrà tolerar les imitacions de la màquina. La que sap les qualitats meravel·loques que s'aconsegueixen amb els punts i matèries distintes del brodat a mà, no podrà avenir-se mai amb el brodat de manufactura. És com la que sap les qualitats que pot aconseguir la mà del pintor, que no s'accontentarà del crom ni de la tricromia.

Les dones discretes preferiran el no fer ús de les imitacions de les labors femenines, preferiran en llurs teles una exornació més humil però més veritable.

CINQUENA EXPOSICIÓN DE L'ESCOLA DE BELLES ARTS, D'OLOT

Des del dia 6 del corrent és oberta a Olot l'Exposició dels treballs dels deixebles de l'Escola de Belles Arts, benemèrita institució que funciona des de finals del segle XVIII, de la qual han eixit artistes i artesans de fama. Entre els artistes, no podem oblidar els noms de Joaquim Vayreda, d'En Josep Clarà i d'En Blay.

En Joaquim Vayreda, però, com els altres deixebles esmentats, completa

la seva educació artística en altres centres. En Vayreda, sobretot, tingué el saborós mestratge del paisatge olotí.

L'Escola d'Olot ha estat regentada per En Panyó, En Pascual i En Berge. L'Escola és regentada per un altre Pascual, el nostre jo, el paisatgista que sadolla la naturalesa de delicat franciscanisme. Sota la férula d'En Pascual, s'han format una sèrie de paisatgistes de grans qualitats. Dels treballs d'aquests artistes, viu especialment la present exposició. Exposició plena, no solament de promeses, sinó de veritables realitats. Els noms de Vicens Soler, Josep Pujol, Pere Gussiné i Ramon Barnadas, són ja una garantia: globalment les obres d'aquests deixebles d'En Pascual són superiors a la majoria de teles que s'exhibeixen constantment als salons barcelonins.

A més a més del mestratge de l'Escola, aquests pintors olotins s'aprofiten dels mestratges d'En Francesc Vayreda i de N. Ignasi Mallol, els quals resideixen a Olot.

L'Escola de Belles Arts, de la ciutat del Fluvià, arma els artesans d'una ferma base de dibuix, practicant-se, demés, la talla de guix i de fusta, i els repujats en metall.

L'Escola, la qual viu econòmicament del Municipi d'Olot i de la Mancomunitat de Catalunya, faria encara molt més si no fos que s'ha de moure amb una certa penúria, donada l'escassetat de les consignacions. Sehem que alguns olotins s'han interessat perquè aquesta important i tradicional institució passi a les mans de l'Estat, per a curar les seves nafres econòmiques. El patriotisme del que regenta l'Escola i dels artistes residents a Olot, ha evitat de moment, que l'Escola d'Olot continués lliure de tutelles estranyes. Però perquè aquest perill s'allunyés per sempre, caldrà que la Mancomunitat faci per la institució olotina el que amb tant d'encert fa per les institucions similars barcelonines: subvencionar-la tal com exigeixen les seves actuals necessitats.

El nostre bon amic i diputat de la Mancomunitat per Olot, el senyor Masramón, actualment president de la Comissió de Cultura de la Mancomunitat Catalana, posarà el seu entusiasme i la seva influència perquè l'Escola de Belles Arts del seu país (que escampa artistes i artesans per tot Catalunya i per tot el món), no hagi de viure amb estretor.

RAFAEL BENET

En Pere Buxareu de Siria

Redactor de LA VEU DE CATALUNYA

morí el dia 26 del darrer mes d'agost, víctima d'un desgraciat accident

(A. O. S.)

El seu director espiritual, la família, LA VEU DE CATALUNYA i l'Associació de la Premsa Diària, us conviden als funerals que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran en l'església parroquial dels Sants Just i Pastor, demà, dissabte, dia 15, a les deu del matí

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

EL DOL ES DONA PER DESPEDIT

L'Emm. i Rvdm. Senyor Cardenal Arquebisbe de Tarragona i els Excms. i Rvdm. Senyors Bisbes de Barcelona i Vich s'han dignat concedir indulgències en la forma acostumada.

EL SIGLO

DEL 3 AL 15
DE SETEMBRE

VENDA EXCEPCIONAL

EXTENS ASSORTIT D'ARTICLES ALS

PREUS UNICS

DE PESSETES

3, 6 i 9

GRANS OCASIONS en articles per a CAÇADOR

Barrets, gorres, bruses, pantalons, calçat, motxilles, Polsines, Sarrons, ampolles «Thermo», gots, cantimplors, flamberrers, cistelles, collars, cadenes, Morrións i cadenes per a gossos, Mireu les escaparates

Espardenyes «Nacional» pis de goma

per a	Senyor	Senyora	Noi
el parell a ptes.	4'95	4'50	3'90

Secció de Sabateria per a Senyora (Pla primer) **SALDO** en calçat de lona; el parell des de pessetes **2'75**

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4

BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correns núm. 1

Telèfons números. 4530 A.

4531 A.

4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, 18 núm.

Dr. Bremon

ha tornat a encarregar-se del despatx. RAIGS X. De cinc a dos quarts de set. — BRUCH, 46.

Sabó "La Oca"

Fabricant: J. ALERMI - MATARO
qualitat superior

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 13 de setembre de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 761'3, 763'0, 758'6.

Termòmetre sec: 21'3, 23'7, 23'1.

Termòmetre humit: 19'1, 20'7, 20'0.

Humitat (centèsimes de saturació): 80, 75, 74.

Direcció del vent: ONO. SO. Calma

Velocitat del vent en metres per segon: 1, 5, 0.

Estat del cel: Nuvolós. Quasi tapat. Tapat.

Classe de núvols: K.St.K., K.N.C. St., K.N.Ai St.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 25'7; mínima, 19'4; mínima prop del sol: 17'8.

Oscil·lació termomètrica: 6'3.

Temperatura mitja: 22'5.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 74 km.

Observacions particulars: No-cap.

El director, E. Alcobé

Vanos Cardús

Portafer- rissa, 10.

Al local de la Unió Professional de Dependents i Empleats de Comerç, han quedat exposats els treballs que han estat tramesos per al concurs obert amb l'objecte d'adoptar i premiar una capçalera amb destinació al Butlletí de l'Entitat.

Els dibuixos presentats són nombrosos i alguns de molt gust i art.

El Jurat qualificador, emetrà d'aquí a pocs dies l'oportú dictamen, el qual es farà públic, per a coneixement dels interessats, dels socis i del públic.

JOIES VILANOVA

Unió, 8.

S'ha encarregat del Jutjat Municipal del Districte de l'Oest d'aquesta capital el qui en fou suplent don Enric de Puig Arola.

Vaixelles

PORCELLANA

J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

L'Acadèmia provincial de Belles Arts fa avinent, amb motiu de l'Exposició Internacional del Moble i decoració d'interiors, que tothom que necessiti documentar-se sobre la història del moble, del vestit i tot el que afecta a particularitats de la llar, en el seu aspecte artístic, trobaran a la Biblioteca de la corporació, oberta d'ore a una, obres importants a consultar.

Cristalleries

J. Llorens, R. Flors, 30

Una comissió de l'Associació de la Premsa Diària d'aquesta ciutat, ha visitat el president de la Diputació Provincial, don Joan Valles i Pujals, invitant-lo al gran festival que, organit-

zat per la dita entitat, tindrà lloc a l'Exposició Internacional del Moble, el propi diumenge, dia 16 del corrent, a la tarda.

El senyor Valles i Pujals, ha promès la seva assistència.

Font del Gat (Exposició) Restaurant Diner a l'americaine. Orquestra Rag-Time Fusellas. Coberts de 12 a 3 i de 7 a 10. Gran carta de 10 a 12. Telèfon 50 H.

Durant el passat mes d'agost la Caixa de Pensions per a la Veïessa i d'Estalvis ha rebut per impositcions la quantitat de 13.469.591 pessetes i ha pagat per reintegres d'estalvis, termes mensuals de pensió i capitals diferits reservats 11.968.697 pessetes, havent obert 2.182 llibretes noves. De les impositcions han correspost a l'Oficina Central de Barcelona 7.154.719 pessetes i a les sucursals 6.314.862 pessetes.

El 31 d'agost la Caixa de Pensions per a la Veïessa i d'Estalvis tenia vigents 266.890 llibretes, amb un saldo al seu favor de 164.581.430 pessetes, distribuïdes en la següent forma: Barcelona, 121.897.752 pessetes; Girona, 17.810.177; Lleida, 15.170.088; Tarragona, 9.348.955; Balears, 354.458.

El doctor Xalabarder avisa als seus oients que per haver d'esser fora no es podrà encarregar de la seva consulta fins el dia primer del vinent octubre.

Joan Pérez, habitant al carrer de l'Allada, ha denunciat avui al jutjat que un rellotger seu li ha espanyat la caixa dels diners, havent-li sustrès

Fulgenci Mostoles, de 29 anys d'edat, operari electricista, mentre avariava a l'Exposició del Moble del Parc de Montjuich un cable elèctric ha rebut una forta descàrrega elèctrica, la qual li ha produït ferides de gravetat. Se l'ha auxiliat al dispensari.

- DR. DURAN, OCULISTA

dels Hospitals de París, Viena, Budapest, Basilea, Friburg i Berlín. Hores de consulta cada matí de 11 a 1 i a més de 4 a 6 tarda dels dilluns, dimecres i divendres. RONDA UNIVERSITAT, NUM. 31, primer.

Ya matinata d'ahir s'acabà de posar en llibertat provisional tots els detinguts amb motiu dels fets de dimarts passat.

¿Confidència?

La meua felicitat, simpàtiques lectores, la dec a treure'n d'atrel el pèl moix i pèl de la cara i braços amb el tan acreditat DEPILATORI BELLEZA. Es inofensiu. Venda en perfumeries. Primer Premi. — Argentina Germans. — Badalona.

MARES

tindreu

MOLTA LLET

preneu

Rob-Vida Miret

No és més que una orxata del suc de plantes lleteres que pasturen intensivament els mamífers quan tenen necessitat d'alletar.

Durant l'embaràs: Rob-Vida n° 1 combat l'albuminúria, dolors i molèsties propis de l'estat, desentortilla i fortifica el nou ésser, tonifica la mare i predispone per a un part feliç i abundant.

En la lactància: Rob-Vida núm. 2 augmenta la quantitat de llet, enriqueix en casel·la i mantega, refa la mare de la desnutrició causada per l'alletament.

En farmàcies. Autor, doctor Miret, plaça Comercial, 9, Barcelona.

Obituari

FUNERALS

En Pere Buxareu de Siria. Morí el dia 26 d'agost. Demà, a les deu, a l'església dels Sants Just i Pastor.

Na Mercè Anna Bosch i Grau. Morí dimarts, Avui, a les deu, a Santa Maria de Badalona.

Na Concepció Valloerba i Milla. Morí el dia 5 del corrent. Avui, mitges a les Reparadores.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Josep Vinas i Gual, vidu de Na Rosa Martí. Enterrat ahir a la tarda.

N'Enric Aznar i Palanca, vidu de N'Antònia Calixto. Enterrada ahir a la tarda.

N'Eugeni Marcell i Buzat. Enterrat aquesta tarda al Cementiri de Les Corts.

Na Maria Anna Bosch i Grau, vidua de Prat. Enterrada ahir a la tarda a Badalona.

En Pau Claret Rosacoma. Enterrat ahir al matí.

Na Elisa Bodega i de Grassot de Doria.

Na Dolors Torner i Casas de Metres. Enterrada ahir a la tarda.

particulars que tenen a bé transmetre'ns articles o notes suplicades, qual no ens és possible fer-ne la necessitat absoluta sense la el menor cas d'avaluar degudament els originals amb un regal a una firma s. i. i. s.

El desenrotllament del nou règim

La direcció del moviment continua a Barcelona. — Els fets d'anit passada

Impressió a Barcelona

En es-er conegut el manifest a Barcelona pels diaris d'ahir al matí i l'estat de guerra pels bans col·locats als carrers, la sensació ha estat gran.

Cal reconèixer, però, que ningú no ha expressat sorpresa ni indignació ni ningú ha gosat dir una paraula en defensa del Govern de concentració liberal que amb la seva conducta política, aranzelària, social i econòmica s'havia guanyat la justificada antipatia de tots els segments de l'opinió catalana.

La impressió general era que, havent arribat la situació del país a un grau que no podia empitjorar, qual-sevol canvi constituïa una esperança i una millora.

També ha causat molt bona impressió la forma serena i objectiva en que estan redactats el manifest i el ban declarant l'estat de guerra.

Nosaltres varem poder celebrar les conferències d'ahir, a la matinada, amb els nostres corresponents de Madrid. Les darreres impressions probaven la inconcebible lleugeresa i inconsciència del Govern, el qual, a l'hora mateixa que el senyor Primo de Rivera publicava el seu ja històric manifest a Barcelona, encara no s'adonava a Madrid de la seva veritable situació.

Al baixador del Passeig de Gràcia. En Portela arriba a Saragossa i retorna a Madrid.

Uns perquè no s'havien assabentat del cop d'Estat i altres per curiositat, foren bastants les persones que acudiren al baixador del passeig de Gràcia per a rebre el ministre de Foment, senyor Portela.

Tot seguit es remorejà que el senyor Portela s'havia quedat a Saragossa i que havia estat detingut. El tren portava prop d'una hora de retard; no va arribar, doncs, fins a les deu. Preguntats alguns dels viatgers sobre el què havia succeït al senyor Portela, manifestant que havia baixat del tren a Saragossa, i en un cotxe anà a la central de telègrafs intentant telegrafiar però sense aconseguir-ho.

Aleshores decidí tornar a Madrid, i a l'efecte, fou desenganxat del tren el «break» d'obres públiques i enganxat a l'express que havia arribat de Barcelona.

Per causa d'aquestes maniobres el tren anà endarrerit.

A Saragossa la guarnició secunda el moviment

Afegiren els viatgers arribats en l'express que a Saragossa els militars s'havien ensenyoriat militarment de la ciutat, ocupant els edificis públics i els serveis de comunicacions.

A la Capitania general

Cap a les deu començaren d'arribar a la Capitania general comissions i personalitats per tal d'ofereixen al senyor Primo de Rivera.

El capità general, vestit de paisà, les anà rebent totes rapidament.

Prop de les onze arribà l'alcalde senyor marqués d'Alcala, entrant tot seguit al despatx del capità general, estant-hi un moment.

En sortir manifestà als periodistes que havien parlat de la inauguració de l'Exposició del Moble, la qual es faria a la tarda amb assistència de totes les autoritats, entre elles el senyor Primo de Rivera.

L'alcalde digué declarant oberta l'Exposició amb unes poques paraules. Afegí el senyor marqués d'Alcala que aquesta curta cerimònia s'hauria fet igualment amb la vinguda del senyor Portela, i acabà dient que els barcelonins quedarien sorpresos de la magnificència de l'Exposició.

Entraren després al despatx del capità general el president i el vicepresident del Foment del Treball, senyors Sert i Cussó, els quals manifestaren al senyor Primo de Rivera que amb el programa contingut en el manifest els tenia al seu costat.

Sortí un moment del despatx el senyor Primo de Rivera i aleshores l'ajudant, tinent coronel senyor Ri-

vera, li féu present el desig dels periodistes de parlar amb el capità general.

El capità general contestà que cap a les primeres hores de la tarda segurament tindria notícies per comunicar-los, però, com sigui que se li féu present que els corresponents tenien les conferències de la una a les dues de la tarda, aleshores el senyor Primo de Rivera els donà l'hora de la una, manifestant que no hi havia novetats per comunicar.

A la Capitania s'assegurava que fins aleshores no s'havia practicat cap detenció.

La iniciativa ha sortit de Barcelona

Els periodistes parlaren amb un militar preguntant-li com funcionava el govern dels militars. Contestà que el Directori no estava constituït encara i que el cop d'Estat havia nascut a Barcelona i aquí és on hi havia la direcció assumida pel senyor Primo de Rivera. Afegí que de moment semblava que la guarnició de Madrid dubtava, però, a mesura que s'anà visitant els caps, es posaren al costat de Barcelona i al matí es feren càrrec del govern de la ciutat. Acabà dient l'esmentat militar que aquestes coses s'havien de fer a Barcelona perquè a Madrid no coneixien les realitats que es plantegen a la nostra ciutat.

L'estat de guerra

A les set del matí d'ahir començà d'ésser fixat per la ciutat el ban del capità general declarant l'estat de guerra. El ban diu així:

«Don Miguel Primo de Rivera y Orbaneja, marqués de Estella, capità general de la cuarta región

Ordeno y mando:

Queda declarado el estado de guerra en el territorio de esta región militar y confiado el mando civil de las provincias de Barcelona, Lérida, Gerona y Tarragona a los respectivos gobernadores militares, los que dictarán las órdenes precisas para el mantenimiento del orden público y la seguridad del régimen proclamado por un manifesto del 12 de septiembre dirigido «Al País y al Ejército».

En los Gobiernos y Comandancias militares se ejercerá la previa censura de la prensa y de toda clase de escritos impresos.

Las Diputaciones, Ayuntamientos y demás corporaciones civiles continuarán su normal funcionamiento, pero las autoridades militares dictarán respecto de ellas las medidas que aconsejen las circunstancias.

Espero que todo buen ciudadano cooperará con su prudencia y sensatez a la consolidación de un régimen que era anhelado unánimemente, aunque por el momento se originen molestias y se suspendan algunos derechos.

De la conducta de todos depende la pronta vuelta a la normalidad.

Este bando surtirá los efectos a partir de su publicación.

Barcelona 12 de septiembre de 1923.

—Miguel Primo de Rivera.

Visites al capità general

Han anat a visitar el capità general els senyors Foronda, Luengo, Valero Mesa, Pau Miracle, E. Vidal i Ribes, Josep Gatell, Joaquim Aguilera, Rómulo Bosch i Catarineu, Carlos C. Sarriás, J. Bonet, C. Bonet, A. de Rosich, M. Moros, Josep Vidal Losada, Josep M. Trias de Bes, Antoni Escubós, Jaume Martorell, Joan de Dalmau, Linus Monge, Joan Salat, Antoni García, Josep Gari Gimenó, Joan Massó Rovira, Felip Graupera, Rafael Robert, Adrià i Carles de Reus, Carles d'Espanya, marqués de Barberà i de la Manresana, Carles Sanllehy i altres.

Parla el general Losada

Ahir, al migdia, al Govern civil, el governador militar general Losada va rebre els periodistes manifestant-los que a les quatre de la matinada s'havia presentat al Govern civil amb el seu ajudant per a fer-se càrrec del comandament de la província.

Afegí que el cap d'una estona li

telefonà el senyor de Vera, president de l'Audiència i governador interí, demanant-li si li podia portar el cotxe. El general Losada hi va accedir i el senyor de Vera es va presentar al Govern civil, i en notificar-li el general que es feia càrrec del comandament, contestà que havia de protestar d'aquest acte.

El senyor de Vera demanà per tres vegades al general Losada que abandonés el Govern civil i el general contestà que no hi accedia. Aleshores el senyor de Vera demanà al general Losada que li aixequés una acta constant com es feia càrrec del comandament.

Afegí que les tropes s'havien limitat a ocupar els telèfons i els telègrafs. Per carí que el govern destituït va interrompre a la matinada les comunicacions, però en fer-se càrrec els militars del govern de Madrid les havien restablertes, indicant les conferències.

Digué el general Losada que es tenien noves de Madrid i Saragossa dient que aquestes regions militars, amb els capitans generals al front, s'havien adherit amb entusiasme al moviment de Barcelona.

També manifestà que tant els caps de la policia com de la guàrdia civil continuaven a llurs llocs.

Els periodistes preguntaren al general Losada si podia confirmar la detenció de l'Alba en passar la frontera, contestant:

—No ho sé, però me n'alegraria molt. Si ha intentat fugir és senyal que és culpable.

El general Losada tenia l'aire molt satisfet i decidit i es despedí molt amablement dels periodistes.

En Primo de Rivera a descansar

A les onze del matí, després de rebre les visites esmentades, el senyor Primo de Rivera va abandonar el seu despatx dirigint-se a descansar uns hores.

Així, doncs, a la una de la tarda no va rebre els periodistes, fent-ho en el seu lloc el general Soler, el que va dir que no tenia cap notícia per comunicar. Va afegir que a les tres tornaria a la Capitania general el senyor Primo de Rivera, i que després es dirigiria a la inauguració de l'Exposició.

L'actitud del general Primo de Rivera

A les quatre de la matinada fou redactada la següent ordre del dia, que va circular a les sis:

Capitania General de la Cuarta Región. — Como un solo hombre y con una verdadera disciplina (esta sí que es disciplinal) la del amor a la Patria, la que bucea en la conciencia hasta encontrar el verdadero deber para sacrificarsele todo: vida, aureola, paz familiar... habéis respondido a la orden que os di cuando estuve cierto de que como pueblo y como ejército sentís el ansia de socorrer a la madre España... Dios y la Patria os lo pagaran...

No admito ni por un momento la hipótesis de que el que fué Gobierno (pues ya no lo es para nosotros) pretenda lanzar en defensa de sus puestos, aunque quiera cohonestarlo con la defensa de la dignidad del poder público (la dignidad, para ejercerla) fueras de otras regiones contra nosotros: ni ellos vendrían, ni si vinieran tendrían la moral que nosotros tenemos para recibirlos.

No hay pues más que esperar y resistir hasta ver logrado el bien que anhelamos y oiga sobre el Gobierno la responsabilidad de lo que traiga su tenacidad por defender lo indefendible.

Por mi parte prefiero legar a mis hijos la guerra aguijada por las balas como Don Diego de León, que una libre signo de servilismo a los que unguilaron a mi Patria.

He de hacer por lo menos una salvada. El ex-ministro de la Guerra, Teniente General Don Luis Aizpuru, soldado sin miedo y sin tacha en su honor, entiendo que en el puesto que ocupa su deber es el que está cumpliendo. Tengamos para este digno error hasta en nuestros juicios la consideración merecida.

Os saluda cordialmente y satisfecho

vuestro General, Miguel Primo de Rivera.

Manifestacions del capità general

Prop de les tres de la tarda el senyor Primo de Rivera va rebre un moment els periodistes; un d'ells li preguntà si sabia que el Govern del marqués d'Alhucemas continuava al seu lloc, puix un corresponent de Madrid ho havia manifestat així. El capità general va respondre que ho ignorava, però que havia rebut un telegrama signat pel capità general de Madrid, senyor Muñoz Cobos i els generals Cavalcanti, Saro, Lebar i Berenguer (F.) que diu:

«Inspirados en el más puro y recto patriotismo, acuerdan adherirse a la guarnición de Barcelona y permanecer en esta misma actitud en espera de la llegada del Rey que resolverá.»

I tot seguit va anar-se a vestir per assistir a la inauguració de l'Exposició del Moble.

El programa del moviment

El general Primo de Rivera féu, la matinada de dijous, la manifestació següent als periodistes que el visitaren:

«Aduch amb el temor de pecar de prolixos hem donat al nostre manifest una extensió que ens extimeix d'aplicacions: però han de saber que els nostres primers propòsits són dissoldre les Cambres sotmetent-les a un règim d'economia intern que estalvi un parell de milions; deixar cessants una infinitat d'empleats suposats, que figuren solament en les nòmines i mai s'han acostat per les oficines, i altres mesures d'orientació i exemplaritat semblants.

«Ni ha calgut imitar el «Fascio» ni la gran figura de Mussolini encara que les seves actuacions han estat ensenyança de profit per a tots. Però a Espanya tenim el Sometent i hem tingut Prim, admirable figura militar i política.

«En dissoldre les Cortes recollirem tot l'actual sobre responsabilitats, i sense més indagacions, que tot deu estar ja investigat, a aquestes hores, ho sotmetrem a sentència ràpida de magistrats prestigiosos, que no hagin intervingut en la lluita política i de passions que fa tèmper ja fins de la rectitud i imparcialitat dels jutges. Esperem que aviat quedará satisfeta l'ansia de justícia, no de persecució, de l'opinió pública.

«De l'Àfrica no els diré ni una sola paraula, ni permetrem que se n'escriuï res ni quasi se'n parli. Problema al qual han de cercar resolució les armes i la diplomàcia unides, no guanya res si es llurra al públic. Però poden estar segurs que de mercès i afalacs per a l'enemic no en consentirem, perquè tal sistema, que es va practicat, és el més car, el més retardatori, el més ineficaz i el més indigno; encara que potser hagi estat el més profitós per als qui l'han implantat o almenys desenrotllat en gran escala, perquè abans només s'hi dedicaven un parell de milions a l'any i aduoc menys; però en els dos últims, les despeses sense justificar passen de 21 milions i ja poden veure el què s'ha progressat en el camí de la pau.

«Quina barbaritat! Propòsits de fusellar no en portem, però que si els tribunals sentencien a aquesta pena, s'executarà, no ho dubtin, i que si algú es rebel·la contra el nostre règim, ho pagarà aviat i car, és natural conseqüència de l'amor que a aquest règim tenim, els qual ens farà defensar-lo per tots els mitjans.

«Farem una nova divisió administrativa, governativa, judicial i fins possiblement militar, d'Espanya, treball que encomanarem a homes doctes en geografia, història i administració i art militar, tendint a crear la regió forta i amb mitjans propis, estalviant oficines i personal, i delegant l'Estat importants serveis que descarregaran l'administració central; però sense que els líacs patris es malmetin ni tan sols es discuteixin. Bandera una

per a tot Espanya: l'espanyola, i quant a idiomes regionals no els perseguim perquè tenen tradició, amor i bellesa; però incrementarem el coneixement i ús de la llengua castellana en bé dels nascuts a totes les regions, que sense aquest instrument veurien molt reduïts llurs horitzons d'activitat i ningú no podrà oposar-se a això sinó a títol de malvolença a Espanya que no es pot consentir sinó amb la debilitat i falta de dignitat amb que s'ha vingut exercint el poder públic, que transigia amb tot el que representava idealisme a canvi de no deixar anar la presa d'allò que li interessava groplerament.

Catalunya no haurà de sentir res del nostre adveniment al poder. Ara, el moribund sentiment català d'hostilitat a Espanya que tan abandonat i crimsinament han deixat desenrotllar a l'escola i a la trona i a la càtedra els abominables polítics de l'antic règim, aquest sentiment procurarem desterrar-lo pel mateix mitjà que s'ha creat, és a dir, per la predicació, i quan llurs manifestacions siguin mal intencionades o rebels allavors les ofegarem també per la força. Encara som tots, catalans i castellans, a temps de salvar el concepte i l'amor d'espanyolisme, premisa de convivència eficaç i cordial i per la meua part he pres tal amor a Catalunya, que el més desitjós és servir-la i tenir reciprocitat de sentiments i espero que ho aconseguiré totalment.

«Ni una paraula més per avui, que demà els podré dir moltes coses. Que la premsa, aquest noble i desinteressat instrument d'opinió, a Espanya més sentimental i emotiva que en cap lloc, ajudi la tasca d'uns homes que ho tenen tot i ho comprometen tot per servir llur país. Bona nit, vinguin aquestes mans i a somiar en la grandesa d'Espanya.»

Les conferències amb Madrid

Ahir, a la tarda, com a conseqüència de la censura que encara exerceix el Ministeri de la Governació a Madrid, no vam rebre les acostumades conferències dels nostres corresponents.

El Rei a Madrid. — Els ministres liberals procuraren no ésser vistos.

Ahir, al vespre, a la Capitania general no hi havia gaires notícies de Madrid. Se sabia, no obstant, que havia arribat el Rei. També s'assegurava que els ministres havien utilitzat cotxes de lloguer per tal de no ésser coneguts, i reunir-se al despatx del marqués d'Alhucemas.

Es confirma que la guarnició de Burgos secunda el moviment, havent-ho comunicat el general Sanjurjo des de Saragossa, el qual serveix d'intermediari.

La impressió general era que ahir al vespre els militars de Madrid es farien càrrec del comandament de la ciutat.

La tercerola dels guàrdies de seguretat

Per ordre del general Losada els guàrdies de seguretat, atenint a la tranquil·litat que regna a Barcelona, han deixat de portar les terceroles.

Al Govern civil

Al vespre el general Losada va rebre als periodistes dient que no tenia notícies per comunicar.

Preguntat sobre si el senyor Primo de Rivera marxaria a Madrid, contestà que per ara li semblava que no.

Després es mostrà satisfet al general Losada de l'acollida simpàtica que havia donat l'opinió a l'actitud de l'exercici i especialment del general Primo de Rivera. Per un home que ho exposa tot — digué — li és agradable veure com és secundat pels ciutadans.

El personal de correus

Ahir a la tarda, una comissió de Correus, anà a la Capitania per a fer present l'adhesió del personal a cap d'Estat militar.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

La catàstrofe del Japó

Nova York, 13. — Entre les víctimes que el recent terratrèmol causà a Tòquio hi ha 70 homes que estaven resant en una església. — Havas.

París, 13. — El consolat del Japó en aquesta capital ha rebut un despatx oficial en el qual es diu que el nombre de morts a conseqüència del recent cataclisme passen de seixanta mil, i el nombre de ferits ascendeix a uns cinc cents mil.

Les víctimes a Yokohama es calculen en unes cent deu mil persones. — Havas.

L'evacuació de Txanac

París, 13. — Al «Petit Parisien» li telegrafen de Constantinoble que els aliats lliuraren als turcs, a Txanac, llurs fortificacions. — Havas.

Topada de vaixells a Califòrnia

San Francisco de Califòrnia, 13. — A la Punta de Sant Pere, el cuirassat americà «Texas» sofrí una topada amb un vapor, el qual continuà el seu camí, malgrat la via d'aigua oberta per la topada. — Havas.

Les publicacions immorals

Ginebra, 13. — Els representants dels trenta cinc Estats que prenen part a la Conferència sobre publicacions immorals han signat un conveni internacional de repressió de circulació i de tràfic de les dites publicacions. — Havas.

Falsificació de bitllets als Estats Units

Nova York, 13. — Han estat detinguts sis individus, trobant en llur poder bitllets falsificats per al proxí match Dempsey-Firpo, per un total de cinquanta mil dòlars. — Havas.

El Sant Sínode de l'Església russa

Moscou, 13. — El Sant Sínode de l'Església russa ha desposseït dels seus càrrecs l'arquebisbe Eulogi de París, i el bisbe Platon, dels Estats Units d'Amèrica. — Havas.

Comentari d'un periòdic italià

Roma, 13. — «El Messaggero», referint-se a Corfú, diu que en l'actualitat tot depèn de la voluntat del Govern grec, puix l'ocupació de l'esmentada illa és solament una garantia de l'execució de les reparacions exigides a Grècia pels assassinats de Janina.

Grècia, afegeix el diari, s'ha sotmès i s'ha compromès a portar-les a cap, però fins ara no ha començat a exercitar-les.

Segueix dient que els procediments grecs són massa equívocs per a poder donar crèdit a les teves paraules, i la garantia moral dels aliats no és suficient per a Itàlia, la qual continuarà ocupant la illa de Corfú, fins que siguin satisfetes completament les seves reclamacions. — Havas.

La qüestió del Ruhr

Nova York, 13 (de procedència anglesa). — En cas de no arribar-se a una solució sobre la qüestió del Ruhr, sembla que s'anirà a l'emissió d'un emprèstit internacional de mil milions de dòlars sota el control de la Societat de les Nacions, amb l'objecte de restaurar el crèdit d'Alemanya. — Havas.

Berlin, 13. — En el discurs pronunciat al final del banquet ofert a la premsa estrangera, el canceller senyor Stresemann declarà que era impossible resoldre els actuals problemes de contenir la caiguda del marc i sanejar l'economia pública sense solucionar la qüestió del Ruhr.

El senyor Stresemann considera que tampoc és possible solucionar aquesta qüestió si continua la resistència passiva. La qüestió dominant per al Govern és, però, la de mantenir la sobirania d'Alemanya al Ruhr i la lliberació de les províncies renanes per a la qual cosa — diu — estem disposats a subministrar a França garanties reals.

Considera equivocada el concepte que sustenta el president Poincaré, i diu que ell, Stresemann, proposa posar a contribució directa la propietat privada, segons garanties que a la seva

manera de veure superaven les estipulades en el tractat de Versalles. No oferim les estipulades en el tractat perquè són irrealitzables, mentre que les que podríem oferir s'ajusten a la capacitat econòmica d'Alemanya i són superiors a aquelles.

Aquesta prestació, mitjançant la qual França entraria en possessió d'importantes rahenes, exigeix de totes maneres que Alemanya disposi de la conca del Ruhr i recobri la sobirania sobre els països renans. La qüestió de les reparacions — acaba dient — podria resoldre's si tinguéssim la seguretat que, a base d'un acord sobre l'evacuació del Ruhr, els aliats prescindissin de tot dret els països renans, deixant Alemanya en plena sobirania damunt els països esmentats. — Havas.

A la Societat de Nacions

Ginebra, 13. — La Comissió del desarmament ha provat el preàmbul i l'article primer del projecte de garantia mútua, en el qual s'especifica que les altes parts contractants afirmen que la guerra d'agressió, constitueix un crim de caràcter internacional, comproment-se solennement a no incorrer en la responsabilitat d'aquest crim. — Havas.

Ginebra, 13. — L'Assemblea ha continuat discutint l'informe del Consell. El delegat senyor Kalkoff ha exposat la difícil situació de Bulgària i el seu desig de complir les obligacions imposades pels tractats.

El delegat grec, senyor Politis ha expressat la gratitud de Grècia, pel Concurs de la Societat de Nacions als repatriats grecs. Ha afegit que les relacions entre Grècia i Bulgària eren molt més cordials.

El delegat lituà senyor Sidzikauskas tractant del conflicte polonès-lituà, ha criticat parcialment l'obra del Consell de la Societat de Nacions. Ha acabat sollicitant una nova intervenció.

El senyor Murray delegat de l'Àfrica del Sud, ha tractat de la qüestió d'elles emigracions nacionals.

La discussió continuarà demà. Ginebra, 13. — L'Assemblea de la Societat de les Nacions ha continuat la discussió general referent a la tasca realitzada pel Consell de la dita Societat, abstenint-se de tota alusió relativa al conflicte italo-grec.

El senyor Politis, en un extens discurs va donar les gràcies al Consell, per l'ajut prestat en aquests darrers temps amb motiu de l'assassinat calamitosos dels refugiats amb motiu de la situació calamitosa dels refugiats.

a Gràcia, fent ressaltar la magnitud del servei prestat per la Societat, i mitjançant l'acostumada d'un comissió greco-bulgària, encarregada de dirigir els intercanvis dels pòls de les poblacions i declarant finalment que la Societat de Nacions disfruta en tot l'Orient d'un gran prestigi.

El delegat de Lituània, h'adit que algun avegada espera que el Consell de la Societat de Nacions intervindrà en el conflicte lituano-polonès, i que Polònia renunciarà a la política inspirada per la força. — Havas.

L'hora normal a Anglaterra

Londres, 13. — A Anglaterra restabliran l'hora normal durant la nit del 15 al 16 del corrent. — Havas.

Baldwin i Poincaré

París, 13. — A's circolo oficials es declarà que és probable que el cap del Govern britànic s'entrevistí aviat a París amb el president Poincaré. — Havas.

El coronel Botzaris

Atenes, 31. — Es desment la notícia segons la qual havia estat detingut el coronel grec Botzaris, a Atenes.

Continua oberta la informació per a descobrir els culpables de l'assassinat i si hi ha complicats elements grecs. — Havas.

Zaghlul Patxà

a Alexandria

Marsella, 13. — Zaghlul Patxà ha embarcat en aquest port cap a Alexandria. — Havas.

La salut de Trotski

París, 13. — Les autoritats soviètiques desmenten terminantment els rumors que han circulat referents al suposat assassinat del qual havia estat víctima Trotski. — Havas.

L'admissió d'Irlanda a la Societat de les Nacions

En la reunió plenària de l'Assemblea de la Societat de les Nacions que se celebra aquests dies a Ginebra, fou llegit el report de la comissió política, proposant l'admissió d'Irlanda. Posada a votació nominal la proposta, fou aprovada per unanimitat. Tot seguit els representants irlandesos entraren a la sala, essent acollits per una ovació formidable.

El president de l'Estat Lliure d'Irlanda, senyor Cosgrave, pujà a la tribuna amb altre satisfet, i en llengua gal·lica llegí la següent salutació en nom del poble irlandès:

«En nom de la Divinitat, vida i salut a aquesta assemblea de la Societat de les Nacions. Nosaltres som delegats de l'Estat Lliure d'Irlanda, del seu Parlament i del seu Govern. Hem vingut per a significar-vos que l'Estat Lliure desitja adquirir la qualitat de membre de la Societat de les Nacions, i participar així als grans treballs d'aquesta Societat. Vosaltres ens heu rebut, vosaltres heu rebut la nostra demanda per unanimitat. Nosaltres hem trobat en vosaltres benvinguda i generositat. Us en donem les gràcies i preguem perquè la pau i l'amistat siguin duradores entre nosaltres.

En nom d'Irlanda — que és una de les més velles i, no obstant, una de les més joves nacions — i com a portaveu del Govern irlandès i de la delegació irlandesa, dono les gràcies a l'Assemblea per la cortesia unànime i el zel amb els quals ha acollit i aprovat la nostra demanda d'admissió a la Societat de les Nacions. Irlanda, unida altre temps per estrets llaços de la cultura i de l'amistat a totes les nacions a les quals les seves missions aventureres i els seus homes de ciència, és unida avui formalment i efectiva per nous llaços a les nacions germanes seves, grans i petites, que són representades en aquesta assemblea mundial.

Després dels sofriments prolongats i dels nombrosos sacrificis, un tractat internacional ha portat finalment la pau a Irlanda. Les hostilitats i els ressentiments del passat ja no inspiraran més himnes de batalla i sols tindran des d'ara un interès històric.

Irlanda s'uneix avui amb totes les nacions als delegats de les quals constitueixen aquesta Assemblea, pel compromís solennal d'acceptar el poder de la seva sobirania, per a promoure la pau, la seguretat, la felicitat i el benestar econòmic, intel·lectual i moral del gènere humà.

Ideals elevats han inspirat els millors esperits que creuen que la bona voluntat i la sort internacional comú poden exercir llur potent i saludable influència, mitjançant aquest concili de les nacions. El nostre desig més sincer és el de col·laborar dins de la Societat de les Nacions a tot esforç just, a realitzar ideals, a atenuar, i si és possible, a prevenir els antics flagells de la guerra i de l'opressió, a encauçar les relacions sanes i desencorajar les relacions males.

Després d'això, el nostre desig més sincer és el de col·laborar dins de la Societat de les Nacions a tot esforç just, a realitzar ideals, a atenuar, i si és possible, a prevenir els antics flagells de la guerra i de l'opressió, a encauçar les relacions sanes i desencorajar les relacions males.

Durant els debats als quals hem assistit, hem vist, hem pogut reconèixer d'una manera molt neta la interdependència de les nacions en matèria de desenvolupament econòmic i intel·lectual. Esperem que les possibilitats de relacions més estretes proporcionades o creades per la Societat de les Nacions, ajudaran al progrés intel·lectual que Irlanda espera i s'esforça sempre de realitzar. Estem satisfets de poder afirmar que la manera com la Societat de les Nacions s'ha inspirat dels seus ideals, ha contribuït poderosament a apropar-nos a ella, i si fins aquí els mitjans disponibles no s'han revelat plenament eficaços per atènyer els objectius perseguits, no oblidem pas el nostre proverbi nacional: «Tot començant és modest. Estem ben convençuts que en l'esdevenidor l'ús lleial dels mitjans adequats justificaria les nostres comunes esperances. La nostra història i el nostre instint més

profund ens priven de pensar que aquests fracassos temporals, repetits i tot, puguin privar a un esforç just i tenaç la certesa de l'èxit.

Irlanda pensa no tenir cap enemic, i no alimenta cap sentiment d'enemistat per als dies a venir. Espera també produir fruits dignes de la seva llibertat. Retornarem al nostre país per a col·laborar amb el nostre poble patriota a la pesada tasca de construcció i de consolidació nacionals. L'acollida benivolent, la comprensió simpàtica que ens han manifestat les nacions de les quals hem trobat ací representants, no les oblidarem pas. Al contrari, ens encoratjaran i ens sosteniran en la nostra tasca. Ens recordaran així mateix, que si la vida de l'home esdevé infinitament més bella i més fecunda en una societat harmònica d'homes, la vida dels pobles ha d'adquirir una llibertat i una dignitat sempre més perfecta en una Associació harmònica de nacions.

Aquest discurs fou acabat pels aplaudiments entusiastes de l'Assemblea.

La Conferència d'ambaixadors

París, 43. — La Conferència d'Ambaixadors està estudiant les condicions en què poden ser aplicades les decisions per ella adoptades el 7 de l'actual. — Havas.

París, 13. — La Conferència d'Ambaixadors ha adoptat una solució que és considerada com de naturalesa a liquidar la situació creada entre Itàlia i Grècia.

El text de l'esmentada resolució ha estat tramès immediatament a Atenes i Ginebra.

Els aliats s'han posat d'acord completament referent a la redacció de les instruccions que cal donar a la Comissió d'enquesta, així com sobre les condicions com s'efectuarà l'evacuació de Corfú.

S'assegura que les qüestions pendents han quedat solucionades a satisfacció de Grècia i d'Itàlia. — Havas.

Del discurs de Stressemann

París, 13. — La premsa en general, creu que el discurs pronunciat pel canceller Stressemann, constitueix un progrés amb relació al pronunciat darrerament a Stuttgart, però deixa en les tenebres massa punts per a modificar sensiblement la situació.

Els diaris es lamenten de comprovar que el canceller Stressemann el mateix que els seus predecessors, persisteix en subordinar les seves ofertes a l'evacuació prèvia del Ruhr, la qual cosa, segons recorda «Le Matin» no es portarà a efecte sinó a mesura que Alemanya faci efectius els pagaments que li corresponen. — Havas.

Expedició francesa a Bork

Dusseldorf, 13. — A conseqüència d'haver estat atacat un lloc de guàrdia amb granades de mà, aquest matí s'ha efectuat una expedició a Bork, població de l'Alemanya no ocupada. A la dita població, les autoritats s'han incautat de 35 mil milions de marcs. — Havas.

El separatisme renà

Duisburg, 13. — Malgrat l'actitud dels comunistes, els separatistes han celebrat una important reunió. El moviment guanya terreny a Recklinghausen. — Havas.

Onada gegantina a Califòrnia

Nova York, 13. — Un radiograma rebut en aquesta capital, anuncia que el dia 11 una onada gegantina destruí la ciutat de San José del Cabo, situada al litoral occidental de la Califòrnia baixa.

L'esmentat despatx afegeix que la major part dels habitants de la dita població, s'han salvat. — Havas.

L'estatut de Fiume

Londres, 13. — En els circolo ben informats no es comparteix la impressió de pessimisme, referent a l'assumpte de Fiume, esperant-se que aviat s'arribarà a la seva reglamentació. — Havas.

L'evacuació de Corfú

París, 13. — Sembla que la Conferència d'ambaixadors ha elaborat un projecte de nota destinada a Grècia.

Es molt probable que aquesta nota trobarà alguna dificultat en el que es refereix a l'evacuació de Corfú.

Sembla que Itàlia ha reiterat a aquest respecte les seves afirmacions formals que l'ocupació de Corfú no ha d'ésser definitiva, i ha reclamat garanties serioses de castigar els assassins.

Segons aquestes notícies, la Gran Bretanya ha insistit per la seva part perquè les fets immediatament la data de l'evacuació. — Havas.

Roma, 13. — Els periòdics d'aquesta capital, referint-se a l'evacuació de Corfú, diuen que aquesta, al cap i a la fi, depèn de la voluntat del Govern grec. — Havas.

Londres, 13. — Es inexacte que el Govern anglès hagi proposat una data determinada per a l'evacuació de Corfú.

Es probable que la fixació d'aquesta data es deixi a l'arbitri del Govern italià.

Contra els comunistes búlgars

Sofia, 13. — Amb motiu dels tripljos subversius que porta a cap el partit comunista, amb el fi de preparar una acció armada dirigida contra la seguretat de l'Estat, la policia ha procedit a la detenció d'un cert nombre de líders de l'esmentat partit, i ha ordenat la clausura dels clubs comunistes. — Havas.

Necrològica

Ahí al matí s'efectuà l'acte de trasllat a l'església parroquial de Santa Anna i després al cementiri de l'Est, el cadàver d'En Joaquim de Carcer i de Amat de Falguera i de Amat.

Era el mort marquès de Castellbell i de Castellmèya, baró de Pau i de Talamanca, cavaller de l'habit de Santiaqui i pertanyent a la Reial Mestrança de València.

En l'aristocràcia catalana serà profundament sentida la mort, puix que a la seva il·lustre naixença el marquès de Castellbell unia un fracte refinat i digne i una bondat a tota prova.

Un seguit molt nombros i distingit en el qual figuraven quantes a Barcelona tenen alguna significació, acompanyà fins l'última estada les despulles mortals de l'illustre procer.

El Senyor haurà acollit en son si l'ànima del finat. D. E. P.

De tot cor ens associem al dolor dels seus nebots, nepots polítics i demés parents.

La Junta directiva de l'Associació de la Premsa Diària ha estat invitada als funerals que se celebraran demà dissabte, en l'església dels Sants Just i Pastor en sufragi del que fou distingit periodista En Pere Buxareu de Siria.

Dita Junta, corresponent a la invitació, assistirà compositivament a dit acte.

Avis:

A tots els nostres subscriptors i amics advertim que LA VEU DE CATALUNYA agraeix cordialment les indicacions que li puguin ésser fetes i les col·laboracions espontànies. No podem, però, ni retornar els originals ni mantenir correspondència sobre les suggeriments dels nostres amics i lectors, encara que vinguin inclosos a les cartes els segells per a les respostes.

Tots els compendran que llur propi interès ens obliga a no esmerçar el temps sinó en el servei del públic i que ens fóra materialment impossible sostenir correspondència amb cada subscriptor sobre apreciacions circumstancials de política o de conducta.

Això no vol dir, però, que no agraïm totes les indicacions que ens puguin ésser fetes amb esperit patriòtic i que no aprofitem, reconeixent, les suggeriments que siguin útils.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Divendres, 14 de setembre de 1923

Serenitat i expectació

ELS nostres lectors comprendran perfectament que la gravetat extraordinària i notòria de les circumstàncies actuals, amb la imposició consegüent de la prèvia censura, i les més altes consideracions patriòtiques, limiten avui amb forma inflexible la llibertat del nostre comentari.

No volem amagar, però, que els esdeveniments actuals no ens han produït cap mena de sorpresa. Era evident, amb una evidència colpidora, que l'estat de coses a què havia dut el país la inconsciència esfereïdora del govern de la concentració liberal no podia produir sinó la catàstrofe. I usem la paraula *inconsciència* amb un pietós eufemisme, car no volem agreujar la situació dels caiguts.

Cal reconèixer que, sigui qualsevolga el concepte que mereixi el procediment adoptat, — i el judici definitiu l'emetrà la història segons la seva eficàcia per al bé o per al mal, — el país coincidirà, amb una coincidència gairebé unànime, a subscriure la justa requisitoria del manifest contra l'actuació dels partits polítics madrileys, aqueixos mateixos partits que sempre s'havien oposat, en nom d'un hipotètic patriotisme espanyol, que ells no sentien, a les justes reivindicacions de Catalunya.

Aquesta política anticatalana dels governs de Madrid havia obtingut la seva màxima personificació i el seu relleu més característic en D. Santiago Alba. I la gravíssima acusació que ara formula en el seu manifest l'exèrcit d'Espanya contra el ministre d'Estat del darrer gabinet Garcia Prieto sembla una altíssima justícia de la Providència.

El moviment ara iniciat contreu una enorme responsabilitat davant el país i davant la Història. La forma en la qual han estat redactats el manifest al país i el bandol declarant l'estat de guerra, sembla indicar que els directores del moviment se n'han fet càrrec i que estan disposats a fer-se'n dignes.

No volem acabar aquestes ratlles sense recollir, en la forma sobria que imposen les circumstàncies, les al·lusions del manifest al problema català. Pensin els directores del moviment que l'única manera eficaç de combatre el separatisme és remoure les causes que el justifiquen o l'expliquen. Els que no tenien ni la força material ni cap esperança de justícia en el règim polític ara enderrocat no és estrany que sentissin impaciències separatistes. Ningú millor per a poder apreciar aquest estat d'esperit contra el règim polític que negava tota satisfacció de justícia a Catalunya que els mateixos directores d'un moviment que, per a separar-se'n, no han vacil·lat a utilitzar llur força.

L'exèrcit recomana serenitat. Tinguem-la tots. I pensin els directores del moviment que llur acte, per a tenir una transcendència històrica, cal que sigui efectivament una liquidació del passat, una veritable substitució de l'Espanya oligàrquica per l'Espanya viva, de l'Espanya uniforme i centralista pel conjunt viu dels pobles espanyols.

Polítiques

A LLAGOSTERA

Al Centre Republicà de Llagostera ha donat la seva anunciada conferència En Josep M. Pou Sabater, desenrotllant el següent tema: «El nostre deure com a catalans i com a homes».

Ja de molt abans de l'hora assignada, el local estava atestat d'auditori.

Comença dient En Pou que l'obra que en el dia d'avui hem de realitzar, com el nostre deure social, és difícil i perillosa. Però no hem d'aturar-nos a mirar les dificultats: els pobles i els homes joguen de les dificultats, mai no realitzaran llur deure social.

Com a catalans, hem de fer una obra intensa de cultura dintre de la nostra terra, perquè en el dia de demà Catalunya pugui incorporar-se al moviment de la civilització universal. Com a homes hem de fer sentir la nostra veu fora de Catalunya, hem d'internacionalitzar els nostres problemes, i que aquesta veu doni als grans pobles la senyal que aquí hi ha un tros de terra els homes de la qual volen viure, que tenen necessitat d'una altra vida, perquè pensin i senten, i no poden ésser per un dia més engranatge d'un Estat que no té consciència dels seus fins de llibertat i justícia.

El nacionalisme és el mitjà d'obte-

nir el més humà de tots els fins: fraternitat universal, amor i compenetració entre tots els homes i pobles. No és un sentiment tradicional; és un sentiment universal.

La conferència d'En Pou Sabater fou escoltada amb interès, essent aplaudida diferents voltes.

L'ASSOCIACIÓ CATALANA D'ESTUDIANTS I EN ELGLOS

Els socis d'aquesta entitat escolar que vulguin acudir a la visita col·lectiva al nacionalista empresonat que tindrà lloc diumenge vinent, hauran d'ésser abans d'un quart de nou del matí a l'estatge social (Casanova, número 75).

L'ONZE DE SETEMBRE A L'EXTERIOR

El Casal Català, Acció Radical Catalana i l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana de París, han organitzat una festa per a demà, dissabte, a dos quarts de nou de la nit, en el «Cercle Commercial Suisse», 10, rue des Messageries (métro Poissonnière), en celebració de la patriòtica efèmera de l'Onze de Setembre.

També els catalans de Lisboa han publicat un manifest en commemoració d'aquesta data.

Es requereix indispensable que les notes que ens siguin tramessos per a la publicació vinguin redactades en català i amb concisió periodística.

Les Idees i les Imatges

«III CONTES ANCIENS»

PER F. FLEURET

Amb un bell prefaci de N'André Thérive i unes escobertes, saborosament estilitzades, gravades al boix pel nostre Enric Cristòfol Ricart, ens arriba el petit volum, acuradíssim: «III Contes Anciens, d'En Fernand Fleuret» (1).

Es un menut llibre, curull, però, a vessar, d'esperit, i docte en alt grau.

Els qui es passen de llestos consideren l'escriptura d'En Fleuret com una paròdia, com un joc d'enginy, com un «pastiche» de manies produccions de la literatura francesa de l'antigor. Però això és massa visible perquè sigui exacte. Nosaltres gosem a creure, precisament, en bona part, el contrari.

El «pastiche» és aquí només un pretext.

En Fernand Fleuret, sota les aparences arcaiques del seu estil, és molt més contemporani del que sembla.

Els tres contes d'En Fernand Fleuret, que avui comentem, són, altrament, de tema i de tècnica un bonic salats i empedrats.

Amanides d'una fàcil parella, l'erudició sòlida, la savia gramàtica, la primària retòrica d'aquest autor singular, resulten, encara, molt més mengivols i suggestives.

JOSEP MARIA JUNOY

(1) Editions des Belles-Lettres. — 89, Boulevard Exelmans, París, 1923.

Dietari històric

14 setembre de 1822

NEIX A MANRESA EL POETA ANTONI CAMPS I FABRES

Tres mesos complava quan el seu pare fou fusellat amb vint-i-tres individus més al lloc dels «Trens Roures», complicat en un complot absolutista. Fugint de la tràgica impressió fou dut a Barcelona, començant els seus estudis al Seminari Conciliar.

De jove, i compartint la direcció d'una indústria, que aixecà a alt nivell i que l'acredità de sociològic i humanitari, sentí afició a la poesia. Així en els primers Jocs Florals, reingratats en 1859, obtingué un premi extraordinari amb la seva composició «El vot del trobador», fent ofrena del premi a la Verge de Montserrat.

En els de l'any 1861 guanyà la flor natural, amb «Els tres sospirs de l'Arpa», glossa del tema del Consistori. Constituïa una balada que es popularitzà i s'inclogué en «El llibre de la Patria». La reina, que simbolitzava Catalunya, és morta, ostentant damunt son pit l'arpa de les tres cordes: Fe, Amor, Patria. Soterrada al peu del florer, les llàgrimes dels fills reguen la terra. L'arpa s'estremeix, la reina deserta.

I a cada sospir del cor sona una corda de l'arpa.
La de la Fe diu: «Alenla'm!»
La de l'Amor: «Espes, ama'm!»
La de la Patria, vibrant amb tendre lo crida: «Alça'm!»

Es una poesia senzilla i sense transcendència en els nostres temps, però no es podia dir això quan renàixia la llengua catalana, mercès a l'esforç de nobles patriotes que han assenyalat el camí on ha arribat. L'allegoria i el símbol tot ho emplen i ells desordenen la multitud. El de l'arpa viurà ja eternament junt als Jocs Florals.

Produït en Camps i Fabres llegendes, poemes místiques, evocacions històriques i records. Les exigències de la vida el portaren als estudis econòmics i a les lluites polítiques, propies d'un tradicionalista. Però la seva obra de precursor fou notable, afunida de debiles i expandi l'amor a les nostres lletres en la comarca de Bages.

Mori a Manresa el 28 d'octubre de 1882.

ESPIGOLAIR

IMPROMPTU

Un quart de conill

ABANS que res, a fi d'entendre'ns, permeteu-me que us expliqui el que és, en termes cinegètics, un quart de conill.

De bell antuvi podreu creure que es tracta d'una fracció. Així fóra en el llenguatge aritmètic d'una gallinaire; en el meu i en el de tot caçador de nota, un quart de conill no és un tros: és el conill sencer.

Per altra part, ja es comprèn que jo no he d'escriure cròniques a base de fragments de bèstia sacrificada, tema de platillo, on una imaginació — que no sigui de cuinera — a penes trobaria agafador. Quin drama, quina tragèdia i quina facècia poden inspirar sis unces de carn morta suspesa del garfi d'una taula de mercat? Per això mateix, el meu quart de conill és tot un conill, però un conill en creixença, un conill impuber, al qual manquen tres vegades més de seny i desenrotllament per arribar a la mesura usual dels conills majors d'edat.

Ara puc continuar.

La providència, que fa les coses ben fetes, ha posat, en front dels quarts de conill, cries endarrerides, els quarts de caçadors, estiuencs retrassats, com en front de l'ovella hi ha posat el llop, i en front de la sardina el delphi.

En aquestes caceres, organitzades amb quinze dies d'anticipació, amb l'ajuda d'un pagès i la seva canilla, del barber amb la seva fura, de l'escopeter més terrible de la contrada, — un duro de jornal, — un amic de la colònia, de dos més que s'hi conviden i un gos mallorquí que segueix voluntàriament (total set homes i set bèsties, i un arròs), és el quart de conill, amb la seva innocència, amb el seu poc coratge i feblesa, qui els salva d'un afront. No l'han tret del cau, ni li han trobat el rastre, ni l'empaiten, ni hi somien; l'ensepeguen — després d'haver tirat a un mussol, d'haver provat les escopetes sobre un tros de diari, d'haver menjat i begut i fet barrila — allà a la migdiada, sota un cep, mentre l'un menjava un picapoll aïanat, l'altre es cordava l'espadanya i un terç apellava els gossos, i un quart els altres companys. Han rajat els tres; li han fet curt, li han fet llarg, li han fet pell, els ha passat entre cames, l'han perdut, l'han tornat a trobar... L'emoió dels estiuencs ha estat indescriptible. Serà consignada en el diari d'aventures extraordinàries en prosa fantàstica al costat d'un retorn de fontada, en la qual l'opulent senyoreta X es torça un peu i hague ren de dur-la en cadireta de la reina fins a la torre pairal.

Llustrejava quan han arribat al poble. El quart de conill venia a guisa de trofeu embrutant amb la seva sang el sarró més nou. Era una desfloració acordada pels vots de la majoria, amb certa solemnitat. L'han vist les dames i les damiselles que prenen la fresca en cadires de jonc al peu dels respectius estatges estivals, l'han vist els senyors del casino, el boter, el menescal, l'apotecari, la democràcia tavernària, els nois que guimbaven pel pols de la ruta, i, en aquell instant, ha arribat l'autòmnibus i, per a més honor, l'han vist també els viatgers, el xofer, l'administradora i el personal subaltern de l'agència.

Desfilaven els expedicionaris no massa orgullosament, però tampoc amb manca de pretensions, saludant els coneguts, mostrant les camises suades i la cara vermella i alguna coixera fictícia — exagerada almenys — per a donar a entendre la rudesà cruel de la gesta.

El portador del conill ha convidat. Han fet una barreja sota un plàtan damunt un vetllador de tela i pens de ferro.

Tothom qui ha volgut ha pogut oir la narració contentada del crim. Després han vingut les discussions referents a qui es quedaria la peça. Un quart de conill no pot partir-se entre set caçadors sense un coneixement profund del càlcul infinitesimal i una taula de logaritmes.

A la vetlla, després de sopar, els quatre forasters i l'amo dels gossos i la fura, veïns del poble, s'han tornat a trobar al casino.

S'ha improvisat allí una mena de conferència sobre les variades maneres de matar els quarts de conill en les diferents regions del globus. Els quatre experts de la colònia, encesos encara de l'acalorament, i amb formigor als pens de la caminada, heroicament espitregats, han fet un extens panegíric de llur víctima, el mateix que s'és un bandoler astut i sanguinari dels que posen en enrenou tota la força pública d'un Estat. Els dos indígenes assentien, amb el servilisme del que pren café de gorra.

En veritat que aquella cacera havia estat pregonada als quatre vents i el seu resultat esperat amb ànsia. Interessava no sols a les famílies i amics dels estiuencs, sinó al llogarret en pes, i no sols al llogarret, sinó a les masies disperses i als veïnats pròxims. Al llarg del camí reial, l'endemà, dilluns, quan els marits tornaven a veure les mullers i els excursionistes dominicals, a les feines llurs, al pas dels autos públics que, plens de gom a gom, anaven a l'estació, arreu s'oïa una sola pregunta:

— Què han mort?

I els mossos i conductors de les baluernes i els naturals de la localitat, que havien begut en bones fonts, responien:

— Un conill — exagerant com sempre la tragèdia.

La resposta no desfermava grans escarfalls admiratius, però tantmateix, satisfet l'immens anhel de saber, les gents afegien: Déu n'hi do!

PRUDENCI BERTRANA

Nota. — Tres persones distintes s'han donat per alludides de resultes del nostre Impromptu titulat *Xampany de mar i terra*, i hem rebut tres lletres signades per l'interessat. Ens alegrem que el xampany vagi a dojo.

Qui no ha dit res és l'almirall també alludit, que no l'ha begut encara a Cadix en celebració del desembarcament de l'Espanya.

Un dels comunicants explica detalladament els motius de no ésser convidats els vençuts. Ho fa perquè recobrem la tranquil·litat d'esperit que tal volta l'angúnia del fet ens havia pertorbat. No és amb explicacions més o menys fonamentades que es mata l'angúnia nostra i dels que derrotats sedegen, sinó amb més xampany. Sols una greu obcecació fa perdonable pretendre aconsolar amb bones paraules.

El text del manifest

Com aquest manifest no pogué ésser publicat a les edicions de correu d'ahir, el reproduïm a continuació per a coneixement dels nostres lectors forans

A la Capitania general van facilitar a les dues de la matinalada el següent manifest al país:

Espanyols:

«Ha llegido para nosotros el momento más temido que esperado (porque hubiéramos querido vivir siempre en la legalidad y que ella rigiera sin interrupción la vida española) de recoger las ansias, de atender el clamoroso requerimiento de cuantos amando la Patria no ven para ella otra salvación que libetarla de los profesionales de la política, de los hombres que por una u otra razón nos ofrecen el cuadro de desdichas e inmundidades que empezaron el año 98 y amenazan a España con un próximo fin trágico y deshonroso. La tupida red de la política de concupiscencias ha cogido en sus mallas, secuestrándola, hasta la voluntad real. Con frecuencia parecen pedir que gobiernen los que ellos dicen no dejan gobernar, aludiendo a los que han sido su único, aunque de freno, y llevaron a las leyes y costumbres la poca ética sana, el tenue tinte de moral y equidad que aún tienen; pero en la realidad se avienen fáciles y contentos al turno y al reparto y entre ellos mismos designan la sucesión.

Pues bien, ahora vamos a recabar todas las responsabilidades y a gobernar nosotros u hombres civiles que representen nuestra moral y doctrina. Basta ya de rebeladas mansas, que sin poner remedio a nada, dañan tanto y más a la disciplina que está recia y viril a que nos lanzamos por España y por el Rey.

Este movimiento es de hombres: el que no sienta la masculinidad completamente caracterizada, que espere en un rincón, sin perturbar, los días buenos que para la patria preparamos. Españoles: ¡Viva España y viva el Rey!

No tenemos que justificar nuestro acto, que el pueblo sano demanda e impone. Asesinatos de prelados, ex-gobernadores, agentes de la autoridad, patronos, capataces y obreros; audaces e impunes atracos; depreciación de moneda; francachela de millones de gastos reservados; sosa y pesosa política arancelaria por la tendencia, y más porque quien la maneja hace alarde de descotada inmundicia; rastresas intrigas políticas tomando por pretexto la tragedia de Marruecos; incertidumbre ante este gravísimo problema nacional; indisciplina social, que hace el trabajo ineficaz y nulo, precaria y ruinosa la producción agrícola e industrial; impune propaganda comunista; impiedad e incultura; justicia influida por la política; descarada propaganda separatista, pasiones tendenciosas alrededor del problema de las responsabilidades y... por último, seamos justos un solo tanto a favor del gobierno, de cuya savia vive hace nueve meses merced a la inagotable bondad del pueblo español una débil e incompleta persecución al vicio del juego.

No venimos a liar lástimas y veragüenzas, sino a ponerlas pronto y radical remedio, para lo que requerimos el concurso de todos los buenos ciudadanos. Para ello y en virtud de la confianza y mandato que en mí han depositado, se constituirá en Madrid un directorio inspector militar con carácter provisional encargado de mantener el orden público y asegurar el funcionamiento normal de los ministerios y organismos oficiales, requiriendo al país para que en breve plazo nos ofrezca hombres rectos, sabios, laboriosos y probos que puedan constituir ministerio a nuestro amparo, pero en plena dignidad y facultad, para ofrecerlos al Rey por sí se digna aceptarlos.

No queremos ser ministros ni sentirnos más ambición que la de servir a España. Somos el SOMATEN, de legendaria y honrosa tradición española y como el traemos por lema: «PAZ, PAZ»; pero paz digna fuera y paz fundada en el saludable rigor y en el justo castigo dentro. Ni claudicaciones ni impuntidades. Queremos un SOMATEN resaca y hermano del Ejército para todo, incluso para la defensa de la independencia patria si corriera pligero; pero lo queremos más para organizar y encuadrar a los hombres el bien y que su adhesión nos fortalezca. Horas sólo tardará en salir el decreto de organización del GRAN SOMATEN ESPAÑOL. Nos proponemos evitar derramamiento de sangre y aunque lógica-

mente no habrá ninguna limpia, pura y patriótica que se nos ponga en contra, anunciamos que la fe en el ideal y el instinto de conservación de nuestro régimen, nos llevará al mayor rigor contra los que lo combatan.

Queremos vivir en paz con todos los pueblos y merecer de ellos para el español hoy la consideración, mañana la admiración por su cultura y virtudes. Ni somos imperialistas, ni creemos pendiente de un tercio empujón en Marruecos el honor del Ejército que con su conducta valerosa a diario lo vindica. Para esto, y cuando aquel ejército haya cumplido las órdenes recibidas (ajeno en absoluto a este movimiento, que aún siendo tan elevado y noble no debe turbar la augusta misión de los que están al frente del enemigo) buscaremos al problema de Marruecos solución pronta, digna y sensata.

El país no quiere oír hablar de responsabilidades, sino saberlas exigidas pronta y justamente y esto lo encargamos con limitación de plazo, a tribunales de autoridad moral y desasosados de cuanto ha envenenado hasta ahora la política o a la ambición. La responsabilidad colectiva de los partidos políticos la sancionamos con este apartamiento total a que los condenamos aún reconociendo en justicia que algunos de sus hombres dedicaron al noble afán de gobernar sus talentos y sus actividades, pero no supieron o no quisieron nunca purificar y dar dignidad al medio en que han vivido. Nosotros sí, queremos, porque creemos que es nuestro deber, y ante toda denuncia de prevaricación, cohecho o inmoralidad debidamente fundamentada, abriremos proceso que castigue implacablemente a los que delinquieron contra la patria corrompiéndola y deshonrándola. Garantizamos la más absoluta reserva para los denunciantes, aunque sean contra los de su propia profesión y casta, aunque sea contra nosotros mismos, que hay acusaciones que honran. El proceso contra don Santiago Alba, queda desde luego abierto, que a este lo denuncia la unánime voz del país y queda también procesado el que siendo jefe del gobierno y habiendo oído de personas solventes e investidas de autoridad las más duras acusaciones contra su depravado y cínicamente ministro, y aun asintiendo a ellas, ha sucumbido a su influencia y habilidad política sin carácter ni virtud para perseguirlo, ni siquiera para apartarlo del gobierno.

Más detalles no los admite un manifiesto. Nuestra labor será bien pronto conocida y el país y la historia la juzgarán, que nuestra conciencia está bien tranquila de la intención y del propósito.

PARTE DISPOSITIVA

Al declararse en cada región el estado de guerra el Capitán general, o quien haga sus veces, destituirá a todos los gobernadores civiles y encomendará a los gobernadores y comandantes militares sus funciones. Se incautarán de todas las centrales y medios de comunicación y no permitirán, aparte las familiares y comerciales las de ninguna otra autoridad que no sirva al nuevo régimen.

De todas las novedades importantes que vayan ocurriendo darán conocimiento duplicado a los capitanes generales de Madrid y Barcelona, resolviendo por sí pronta y energicamente las dificultades.

Se ocuparán los sitios más indicados, tales como centros de carácter comunista o revolucionario, estaciones, cárceles, bancos, centrales de luz y depósitos de agua y se procederá a la detención de los elementos sospechosos y de mala nota. En todo lo demás se procurará dar la sensación de una vida normal y tranquila.

Mientras el orden no esté asegurado y el régimen naciente triunfante, serán preferente atención de los militares en todos sus grados y clases los servicios de organización, vigilancia y orden público, debiéndose suspender toda instrucción o acto que entorpezca estos fines, sin que ello signifique entregar las tropas a la malicia ni abandonar la misión profesional.

Por encima de toda advertencia están las medidas que el patriotismo, inteligencia y entusiasmo por la causa sugiera a cada uno en momentos que no son de vacilar sino de jugar-

se el todo por todo; es decir, la vida por la patria.

Unas palabras más solamente. No hemos conspirado, hemos recogido a plena luz y ambiente el ansia popular y la hemos dado algo de organización, par, encasillada a un fin patriótico exento de ambiciones creemos pues que nadie se atreverá con nosotros y por eso hemos omitido el solicitar uno a uno el concurso de nuestros compañeros y subordinados. En esta santa empresa quedan asociados en primer lugar el pueblo trabajador y honrado en todas sus clases, el Ejército y nuestra gloriosa Marina, ambos aún en sus más modestas categorías que no habíamos de haber consultado previamente sin relajar lazos de disciplina, pero que bien conocida su fidelidad al mando y su sensibilidad a los anhelos patrióticos, nos aseguran su valioso y eficaz concurso.

Aunque nazcamos de una indisciplina formularia, representamos la verdadera disciplina, la debida a nuestro dogma, y amor patrio, y así la hemos de entender, practicar o exigir, no olvidando que como no nos estimula la ambición, sino por el contrario el espíritu de sacrificio tenemos la máxima autoridad.

Y ahora nuevamente Viva España y viva el Rey y recibid todos el cordial saludo de un viejo soldado que os pide disciplina y unión fraternal en nombre de los días que compartió con vosotros la vida militar en paz y en guerra y que pide al pueblo español confianza y orden, en nombre de los desvelos a su prosperidad dedicados, especialmente de este en que lo ofrece y lo aventura todo por servirle.

Miguel Prieto de Rivera

Capitán general de la cuarta región.

Jocs Florals Pomellics d'Olot

organitzats pel Casal Català d'Olot

VEREDICTE

I. Flor Natural: Núm. 10. «Cançó de polor, Lema: «L'esperança a l'esperança».

II. Accessit núm. 11. Núm. 12. «Les quatre pureses». L.: «Sota la imatge del Tur». Accessit núm. 13. Núm. 14. «Cançó a la soia pomellics». L.: «Aquells dos amors».

III. Núm. 15. «El campar del Tur». L.: «Tot bon olori», etc.

Accessit núm. 16. Núm. 17. «Protecció de la Verge del Tur als olotins». L.: «Esperança nostra».

Accessit núm. 18. Núm. 19. «La verge del Tur». L.: «Oh alegria de nostra alegria».

IV. Núm. 20. «L'olor de Pàtria».

Accessit núm. 21. Núm. 22. «A la nostra Regió». L.: «Saven nostra Pàtria».

Accessit núm. 23. Núm. 24. «Pàtria meua». L.: «Llibertat».

V. Núm. 25. «Plaça de l'orfaneta». L.: «Mister amabilis».

Accessit núm. 26. Núm. 27. «Cançonetes d'enfets». L.: «Primavera». L.: «Preludi».

Accessit núm. 28. Núm. 29. «Tres galanies». Lema: «Amor».

Accessit núm. 30. Núm. 31. «Elegia d'estiu».

VI. Es repartirà entre la núm. 32. «Els Pomellics de joventut fonsadors de virtuts religioses i patriòtiques en la joventut catalana». L.: «Perquè la futura Catalunya alliberada sigui cristiana». I la núm. 33. «Els deus Pomellics de joventut, etc». L.: «Els seus detractors».

VII. Núm. 34. «Clixes de Pàtria». L.: «Diplo de raça».

Accessit núm. 35. Núm. 36. «Ranyoransa». L.: «Dis-sort».

Accessit núm. 37. Núm. 38. «Cançó». L.: «La poesia popular és la poesia per excel·lència».

VIII. Núm. 39. «Verg ede maig». L.: «La ermita de la Verge».

Accessit: «Les segadores». L.: «Juhy».

IX. Núm. 40. «Bona sentiments». L.: «Caritat».

Accessit núm. 41. Núm. 42. «La bona acció». L.: «Digue's sempre la veritat».

X. Núm. 43. «Quan Jesús passà». L.: «A mossèn Llorens».

Accessit núm. 44. Núm. 45. «Sacrifici». L.: «Més fort que la mort».

Accessit núm. 46. Núm. 47. «La panxa de Penyeja».

XI. Núm. 48. «Desert».

XII. Núm. 49. «El present dels Reis». L.: «Quan jo era petit».

XIII. Núm. 50. «Dos perfums». L.: «Pàtria».

XIV. Núm. 51. «Remembrances». L.: «Folklore català».

Accessit núm. 52. Núm. 53. «El príncep i els ocells». L.: «Còctre nous».

XV. Núm. 54. «De la meua joventut». L.: «Avui que ja he fet vint anys».

Accessit núm. 55. Núm. 56. «Recordança». L.: «Amor perdut».

Accessit núm. 57. Núm. 58. «Cançó de joventut».

XVI. Núm. 59. «Nadal trist». L.: «El a'dorm, colada amb la blanca caputxeta».

Accessit núm. 60. Núm. 61. «L'osce de Setembre».

XVII. Núm. 62. «Falls d'història».

Accessit núm. 63. Núm. 64. «Emocions». L.: «Maria del Roser».

El Jurat Qualificador. — Josep Maria Folch i Torres, president honorari; P. Carles Oliver, Sch. P., P. Alfons Maria de Barcelona, O. M. C., Antoni de Bolos, Jaume Tenas, Rafael Benet, Jeroni Gelida, prevere, prevere; J. Civera i Soriano, secretari.

Advertisement. — La festa se celebrà diumenge vint i na, Olot, a les onze del matí. Els autors premiat que no assistiren a la festa, podran recollir el premi que han guanyat, a l'estació del ferrocarril Josep Montois, carrer Major, 1, Olot. Passat dos dies, la Comissió Organitzadora considerarà que els autors han renunciat els dits premis.

ELS ESPORTS

FUTBOL

El Cracovia a Barcelona. — Per al 15 i 16 s'anuncien els partits que ha de disputar en el camp de Les Corts el C. S. Cracovia al F. C. Barcelona.

La importància de l'equip visitant podrà jutjar-se pels resultats obtinguts en els partits internacionals que disputa en la temporada passada als principals Clubs europeus i que còpiem a continuació.

A Budapest, contra M. T. K. 0 a 0 a Budapest, contra F. T. C., en contra; a Cracovia, contra l'Ujpesti, 2 a 1, a favor; contra el Kispesti, 1 a 0, a favor; contra el Terekves, 2 a 0, a favor; a Praga, contra la Union Ziskov, 2 a 1, en contra; a Cracovia, contra l'Admira, 4 a 3, 2 a 0, a favor; a Pars, contra el Red Star, 5 a 2, a favor; a Dinamarca, contra l'Aaahus, 6 a 1; a favor; al Helsing, 6 a 1, a favor; a Helsingborg contra l'equip representatiu d'Helsingborg, 2 a 0, a favor; a Malmö, contra el Ramraterna, de Malmö, 2 a 1, a favor.

El Cracovia és el Club més antic de Polònia. Set dels seus jugadors formen part de l'equip Nacional polonès, el qual, en els partits internacionals que ha disputat a Lugoes-lavia i a Suècia, ha triomfat per 3 gols a 1 i 6 a 1, respectivament.

Aclariment necessari. — La premsa s'ha fet ressò dels resultats assolits per un equip alemany a Furth, en la regió llevarina. Com que la forma com ha estat donada la notícia és presta a confusions que podrien redundar en desprestigi d'un dels més famosos equips del continent, ens apremem a informar els nostres llegidors que l'equip del qual s'ha fet esment és el «Turnverein Furth 1860».

El «Spielvereinigung Furth» de Furth diverses vegades campió d'Alemanya, l'actuació del qual a Barcelona fou tan celebrada per la crítica esportiva i jutjada amb aplaudiment per l'afició, no vindrà a Espanya fins a últims d'aquest mes, per a contendir contra el F. C. Barcelona, al camp de Les Corts. Diumenge vinent jugarà a Suïssa contra el F. C. Zurich.

Un dels més brillants triomfs obtinguts últimament pel S. V. Furth, ha estat el que assolí el dia 26 d'agost, derrotant l'Hamburger Sportverein, actual campió d'Alemanya, per 3 gols a 1.

El Furth que ha jugat a València no té dones, cap afinitat amb el S. V. Furth.

EXCURSIONISME

De la IV excursió col·lectiva de Catalunya. — El C. E. Rafel Casanova, organitzador d'aquesta excursió, ens prega fer constar el seu rametrement a totes aquelles entitats que s'han adherit i inscrit bon nombre de socis per assistir a aquesta festa de germanor excursionista que per les impressions rebudes fins al present, promet assolir un èxit gran, essent un ver acte d'homenatge a la Natura i a la nostra dansa catalana.

Les ofícines de l'entitat es veuen diàriament plenes d'excursionistes que s'interessen per a saber dades de l'excursió i encargeuen bitllets per a la mateixa.

El C. E. Rafel Casanova, prega a totes les entitats que desitgin assistir a l'acte amb banderí, gallardet o ensenya, es serveixin ésser a l'estació a les cinc en punt del diumenge per a destinar el lloc a propòsit per als vagons especials.

Així mateix recorda a tots els qui assisteixin que a Sant Celoni poden proveir-se de queviures, com així mateix els que ho desitgin poden encarregar menjars a les diverses fondes i hotels que hi han, moltes de les quals s'han adherit a la IV excursió col·lectiva.

També fa recordar que en ser a Can Valls, les entitats assistents hauran de donar nota del nom i nombre dels associats a la mateixa que hi assisteixin.

Tots els qui assisteixin a l'excursió han d'ésser a l'estació el més tard a les 5'15 del matí.

El president de la Societat de Ciències Naturals de Barcelona Club Muntanyenc, doctor don Baltasar Serradell, ha sortit vers Alais (França), per a assistir a l'excursió extraordinària de la «Société Géologique de France», que tindrà lloc departaments de Le Gard, La Vaucluse i La Drome.

El Grup excursionista Marathon, assistirà diumenge vinent a la IV excursió col·lectiva de Catalunya que es celebrarà al voltant de Sant Celoni.

Reunió: A l'estació de França, a les cinc en punt del matí.

MARITIMES

Trofeu «Maravillas». — Corresponsent en l'actual estació disputar-se, per l'ordre correlatiu establert entre els balandres de la classe de sis metres de formula internacional, el Trofeu «Maravillas», que instituí el Reial Club Marítim de Barcelona en commemorar el present any per a perpetuar la memòria del malaguanyat esportman Joan Camps, el propiament diumenge, a tres quarts d'onze del matí, es correrà en aquest port la primera prova d'aquesta tan importants regates.

El Simklublen Neptun, d'Estocolm, a Barcelona. — Una altra gran solenitat ens prepara, per a últims de la setmana que ve, infatigable Club Natació Barcelona, amb la vinguda del formidable equip suec Simklublen Neptun.

En virtut de tal esdeveniment, els nostres nedadors es sotmeten aquests dies a interessant entrenament, amb mires a les grans lluites que tindran lloc amb els formidables suecs, l'escenari de les quals serà la formosa piscina del club degà.

Es de lloar la gesta del Club Natació Barcelona en fer venir aquest famós equip suec, els ensenyaments pràctics del qual seran ben manifestos per als nostres nedadors.

LAWN-TENNIS

Filadèlfia, 13. — Campionat mundial de lawn-tennis.

L'espanyol Manuel Alonso venç a Brugnion per 6 a 3, 6 a 2, 3 a 6, 5 a 7 i 6 a 4. — Havas.

NERVIO

Las autoridades médicas recomiendan

Perlas de Valil

como excelente calmante de los nervios:

Dolor de cabeza, estados de exaltación, molestias de corazón, neurastenia e histerismo, desvelo nervioso, y en Perturbaciones de la menstruación

Pídase en las farmacias frascos de origen de 25 perlas

Productos Químicos Meister Lucius & Brünig, S. A. Barcelona. — Apartado 202

13 setembre
de 1923

Dia 13.

VAIXELLS ENTRATS:

amb càrrega general i passatge.
Vapor alemany «Sestrir», d'Hamburg, amb càrrega general.
Vapor poruc «Hector», de Marsella, de trànsit.
Vapor espanyol «Cabo La Plata», de Santander, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Canalejas», de València, amb càrrega general i passatge.
Vapor espanyol «Tintorer», d'Alacant, amb càrrega general i passatge.
Goleta italiana «Sandrina», de Cagliari, amb carbó.
Veler italià «Ammiraglio Togo», amb sorra blanca.
Vapor italià «Duca d'Aosta», de Gènova, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Veler italià «Città di Soussa», en llast.
Veler italià «Luciano», en llast, cap a Camo Camino.
Vapor espanyol «Cabo la Plata».

VAIXELLS SORTITS:

Vapor americà «West Chatala», de trànsit, cap a València.
Vapor espanyol «Almazora», amb càrrega general, cap a Vinaròs i Castelló.
Vapor espanyol «Mahón», amb càrrega general, cap a Mahó.
Vapor espanyol «C. López y López», amb càrrega genral i de trànsit, cap a Cádiz.
Vapor espanyol «Vicente La Roda», amb càrrega general, cap a València.
Vapor alemany «Málaga».
Vapor espanyol «Penalba», en llast, cap a Girona.

A la darrera sessió celebrada per la Junta del Port, presidida pel seu vice-president don Francesc d'A. Bartrina, es donà compte, entre altres particulars, dels següents:

Subvencions assignades a la dita Junta per al present exercici econòmic pel ministeri de Foment en la forma acostumada.

Certificació valorada d'obres inherents al nou edifici per a Comandància de Marina.

Subhasta a la Direcció general d'Obres públiques de les corresponents a la construcció de quatre coberts al moll de Barcelona del nostre port, que se celebrarà el dia 29 del corrent, puent el pressupost de les dites obres. 1.163.503'55 pessetes.

Jubilació voluntària de l'administrador de l'esmentada Junta, don Josep Olliso, després de més de 46 anys d'excel·lents serveis, fent-se constar en acta el gran sentiment amb què s'acceptava la seva renúncia per tenir fonamentat motiu i la complaença amb que s'havia vist el zel i intel·

ligència amb què ha servit sempre l'esmentada corporació en els diversos càrrecs que li han estat confiats.

Nomenament d'administrador de la dita Junta a favor de don Cesari Argilés, qui exercia el càrrec d'oficial primer, de l'esmentada administració.

A la dita sessió s'acordà, per vot unànime, dirigir una expressiva i respectuosa felicitació a don Manuel Porteta pel seu nomenament de ministre de Foment, recordant el rellevant interès que sempre ha demostrat a favor del nostre port, les dues vegades que ha exercit el càrrec de governador civil de Barcelona, i les seves recents manifestacions en pro del dit port.

La Cambra Oficial de la Propietat Urbana d'aquesta ciutat avisa als seus associats que fins el dia 20 del corrent estaran exposades al domicili social de la Cambra — Gran Via Layetana, 43 i Magdalenes, 12, principal — les llistes electorals, en compliment de l'article 20 del R. D. de 28 de maig de 1920, admetent-se fins el dia 30 les reclamacions que es presentin sobre la inclusió o exclusió i classificació dels electors en les diverses categories del Cens de la Cambra.

De la mateixa manera l'esmentada Corporació comunica als seus associats que se'ls facilitaran gratuïtament exemplars de la Memòria dels treballs realitzats durant el propi passat exercici econòmic de 1922-23, que amb tant d'xit acaba de publicar, tots els dies de treball de deu a una, a la Secció corresponent de les oficines de la Cambra.

L'Associació de Dependents d'Agents de Duana, Consignataris, Armadors i Similars, prepara una diada per a solemnitzar la inauguració del seu nou local social al carrer Vertrallans, així com també la Secció de Mutualitat i el servei d'ensenyaments especials de legislació de Duanes, geografia comercial, comptabilitat, francès i anglès, per a l'especialització professional i avaluament de la seva Borsa del Treball.

L'acte consistirà en una sessió a la qual concorreran els representants de tots els organismes oficials dedicats a la política social, fent així una revil-

COTITZACIO UNICA DEL COL·LEGI D'AGENTS DE CANVI I BORSA I EL MERCAT LLIURE DE VALORS
VALORS A TERME. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: S'opera de Nords de 68'00 a 67'80 i a 65'30, i Alacants de 67'95 a 65'10.
A la tarda, a la Casa Llotja, a fi de mes: Es fa de Deute interior de 71'10 a 71'00 i a 71'15, Nords de 68'05 a 68'00 i a 68'40, Alacants de 67'90 a 68'30 i a 63'20, i Andalusos a 56'00.
Darrera sessió. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: S'ha fet de Nords a 68'40, i Alacants a 68'20.

De la tanca d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es puja 0'15 de Nords i 0'10 d'Alacants.
De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'10 de Nords i d'Alacants.

Francs, 43'05; suïssos, 133'60; belgues, 35'75; lliures, 34'05; lires, 33'00; dolars, 7'50; marcs 0'000015, corones, 0'015.

Barcelona Traction and Light Power 7 1/2%, a 1921, * a 1915.
 Barcelona Traction and Light Power 7 1/2% pref., * a 11475.
 Ferrocarrils de Catalunya 6 1/2%, * a 10250.
 Companyia Espanyola de Colonització 6 1/2%, a 9450.
 F. C. Cremallera de Montserrat 6 1/2%, a 10050 i 10000.
 Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 9965.
 S. A. Colònia Güell 6 1/2%, * a 9375.
 Societat Gallega d'Electricitat 6 1/2%, * a 9750.

Gran Molins Bascos 6 1/2%, * a 9400.
 Mines de Potassa de Súrria 7 1/2%, * a 10000.
 Gran Metropolita 6 1/2%, * a 9850.
 General Tramvies de Barcelona 6 1/2%, * a 9965.
 Hotel Ritz 7 1/2%, * a 9100.
 Ajuntament de Sevilla 6 1/2%, * a 9550.
 Productes Pirelli 6 1/2%, * a 9650.
 Unió Eléctrica de Catalunya 6 1/2%, a 9450.

[illegible]

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA
TELEGRAMES OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanco anterior	Obriment aval	Megon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCO
Disponible . . .	16.93	00.00	16.79	00.00		00.00
Future:						
Gener	15.00	14.85	14.85	00.00		15.02
Marc	14.83	14.63	14.68	00.00		14.84
Maig	14.69	14.53	14.54	00.00		14.69
Juliol	14.45	N.	14.30	00.00		14.43
Octubre . . .	15.47	15.32	15.34	00.00		15.54

Alexandria	Octobre	Décembre	Jumel	Taux antérieurs	Créances pvi	TANCA
Futurs. Ashmouni	31.10	31.28	Nbre . .	16.97	00.00	00.00
	Novembre	Gener	Gener .	17.15	00.00	00.00
• Sakellariadis	34.65	35.40				

Nova York	Taxes anteriores	Obrimentos anul.	Regen telegrams	TANCA
Disponibile . . .	29.05	00.00	00.00	00.00
Futura:				
Gener	27.08	26.95	27.14	00.00
Març	27.08	26.95	27.11	00.00
Maig	27.03	26.55	00.00	00.00
Octubre	27.81	27.60	27.86	00.00
Desembre . . .	27.49	27.40	27.57	00.00

Nova Orleans	Taken anterior	Cheriment actual	Segon telegrama	TANCA
Disponible . . .	27.50	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Gener	26.85	00.00	00.00	00.00
Marc	26.82	00.00	00.00	00.00
Maig	26.80	00.00	00.00	00.00
Octubre	27.01	00.00	00.00	00.00
Desembre . . .	27.01	00.00		00.00

Barcelona, 13 de setembre de 1923

També en la sessió inaugural, tindrà lloc una vetllada d'honor i un ball.

**Canvis facilitats per la
Banca Marsans, S. A.**

4 per 100 interior, comptat	71'15
» fi mes.....	00'00
» fi pròxim.....	00'00
Amortitzable 5 per 100 (1920)..	95'50
Banc d'Espanya.....	580'50
Arrendatària de Tabacs.....	00'00
Stat. Gral. Sucr. ^a -Obligacions	00'00
» » Ac. preferides	85'25
» » ordinàries	35'00
Francs.....	00'00
Lliures.....	00'00
Banc Espanyol Rio Plata	230'00
» edules hipotecàries	0'0000

4 per 100 Interior Espanyol	00'00
» 100 Exterior »	000'00
Accions Nord d'Espanya	000'00
» Alacant	000'00
» Andalusos	0'0000
Renda russa 5 per 100	00'00
» 4 1/2 per 100	000'00
Brasil 4 per 100	000'00
Enc Espanyol Rio Plata	000'00
Renda francesa 3 per 100	57'80
Accions Rio Tinto	2.735

(Preus de compra)		
Alfonsa	140'50	percent
Isabel	143'50	" "
Unces i mitges unces	139'50	" "
Quart d'unça	139'50	" "
1/16 d'unça	139'50	" "
Francs	139'50	" "
Dòlars	7'50	" "
Lliures	3'50	" "

**Canvis facilitats per la
Casa Soler i Torra Gans**

Bitillets: Francesos, 42'70
 » Anglesos, 33'90
 » Italians, 32'60
 » Belgues, 35'50
 » Suïssos, 133'30
 » Portuguesos, 0'22
 » Alemanyans, 0'0003
 » Austriacs, 0'0125
 » Holandesos, 2'80
 » Russos, 0'00
 » Grecs, 00'0
 » Suecs, 1'55
 » Noruecs, 1'10
 » Dinamarca, 1'25
 » Romania, 3'20
 » Turquia, 3'50
 » Estats-Units, 7'42
 » Canada, 7'20
 » Argentins, 2'34
 » Uruguais, 5'10
 » Xilens, 0'75
 » Brasilers, 0'55
 » Bolivians, 1'75
 » Peruans, 25'00
 » Paraguais¹ 0'10
 » Venezuela, 00'00
 » Japonesos, 2'90
 » Algerins, 41'70
 » Egipte, 33'00
 » Filipines, 3'25

Canvis facilitats per Banc de Catalunya

Barcelons, 13 de setembre de 1923

DIVISES XECS NO COTITZADES

OFICIALMENT

Portugal	0'33	ptes. escut
Argentina	2'41	» pes
Itàlia	2'97	» liri
Rússia	1'98	» corona
Frància	1'25	» »

Txecoslovàquia	22'50	»	100 cnes.
Polònia	0'0075	»	100 marcs

Afions	40'00
Unces	32'50
Isabel	43'50
Quarts	39'50
Petit	39'50
Dollars	7'20
Lliures esterlines	35'50
Francs	39'50
BITLETS	
Francs	42'75
Lires	32'80
Lliures esterlines	33'50
Marcos	0'00001
Corones	0'009

Escola Superior dels Bells Oficis

Durant els dies del 20 al 29 del corrent, de cinc a set de la tarda, quedarà oberta la matrícula per a l'ensenyament de les Arts del Jardí, en el curs 1923-1924, en la Secretaria d'aquesta Escola (Urgell, 187).

L'estudi d'aquesta especialitat comprèn les següents matèries distribuïdes en tres cursos:

Dibuix i color.

Topografia.

Anatomia i Fisiologia vegetals i Botànica.

Història de l'Art.

Geologia.

Floricultura.

Geometria descriptiva.

Història i conceptes de les Arts del Jardí.

Estudis Gràfics de Jardineria i Projectes.

Pràctiques de Jardineria.

L'import de la matrícula és de 200 pessetes, abonable la meitat en avançat.

Ultima hora BARCELONA

El moviment militar

Segur però lentament

Un amic nostre ha celebrat una conferència particular de telèfon amb Madrid.
La ben dit, parlant de la situació alçada que el moviment militar anava movent segur, però amb lentitud.
Ateguen que per a avui, divendres, amb motiu de l'arribada del Rei, s'esperaven esdeveniments d'importància.

L'estat de guerra a Castelló

Se sabia a Barcelona que el governador militar de Castelló de la Plana, havia proclamat l'estat de guerra a la seva jurisdicció, adherint-se al moviment iniciat a Barcelona.

La impressió a l'estranger

Als Estats Units la notícia del cop d'Estat espanyol ha despertat expectació.

A Londres i París l'interès és vivís-sim.

La premsa anglesa i francesa ha començat a mobilitzar llurs corresponents especialitzats.

Ahí, a la nit, a la Rambla, es passejava el corresponent del «Daily News», de Londres, acabat d'arribar.

Les conferències telefòniques

Durant tota la nit les conferències de Madrid han estat constantment intervingudes per la censura, essent nos gairebé impossibles comunicar amb els nostres corresponents.

A darrera hora no hem rebut cap altra notícia de Madrid.

Festes Majors

A LA BARCELONETA

Ultra el programa de festes que ha organitzat el Comitè de Festa major, enguany seran importants els actes que anuncien algunes entitats d'aquesta barriada, entre ells, esplèndids balls en els salons i envellat artísticament adornats; audicions de sardanes, balls i jocs populars infantils, que tindran lloc en alguns dels carrers adornats, i amb l'esmentat objecte de participar al concurs de carrers organitzat pel Comitè, els premis del qual es faran públics aviat.

Les associacions esportives preparen grans esdeveniments en partits de futbol, natació i altres proves atlètiques.

La Federació de Pomells de Joventut anuncia diferents actes de caràcter religiós, cultural i patriòtic, essent d'importància el Concurs-Exposició de treballs pomellistes. També l'Orfeó Lleuant donarà alguns concerts amb motiu de la festa.

L'Exposició de fotografies que organitza el G. Excursionista Barceloneta promet ésser un èxit entre les exposicions concurrents.

Essent moltes les entitats que no han tramès encara llur programa, ho poden fer el més aviat possible per a poder fer-ho públic.

A PONS

Es celebra a honor del Sant Crist, patró de la vila, la festa major de Pons.

Avui, dia 9: Sortida de la solemne processó, que recorrerà la vila.

A les deu: Solenne ofici cantant-se per la capella de la vila, reforçada per valuosos elements de la Seu d'Urgell, la missa del Santíssim Sagrament, número 1, de Ribera.

L'engue amira a càrrec de l'organista de Tarragona, mossèn Salvador Ritor, Sermó per l'adorador sagrat reverend Pau Artigas, de l'Immaculat Cor de Maria.

Tarda. A les dues: Concert al local de la Joventut Ponsicana, per una banda de txigams de Manresa. També hi haurà concert a l'envellat.

A dos quarts de quatre: Vespres, i acabament del novenari del Sant Crist.

Lluïts balls a l'envellat i a la Joventut Ponsicana.

Gran partit de futbol entre els primers equips del C. D. Europa i el R. C. D. Espanyol, al camp del Cen-

tre d'Esports Pons F. C. Jugaran entre altres, els següents jugadors: Pelao, Serra, Julià, Javier, Artius, Cros i Alegre, de l'Europa.

Canels, Suprises, Lakatos, Olatriaga, Juanico, Palau, Amadeo i Samahuja, de l'Espanyol.

A la nit: El quadre d'aficionats del Circol Catòlic posarà en escena una sarsuela i alguns sainets.

Balle a l'envellat i a la Joventut Ponsicana.

Dissabte: A dos quarts de vuit, ofici a honor dels Sants màrtirs Felix, Honorat, Víctor i Constància. Enaltirà ses glòries el mateix orador sagrat. Es cantarà la missa del Santíssim Sagrament número 2, de Ribera.

A la tarda: Al mateix camp que el del dia anterior, i pels mateixos equips, altre partit de futbol.

Tarda i nit: Lluïts balls al local de la Joventut Ponsicana i a l'envellat.

Diumenge: Ofici, amb exposició del Santíssim Sagrament, seguit per una processó.

Hi ha el costum en la tarda d'aquest dia d'anar a visitar la presa del Canal d'Urgell, dient uns dos quilòmetres d'aquesta vila.

Cultura

A l'Institut colonial italià «Dante Alighieri» per a la primera i segona ensenyança, s'observarà, des del primer del propiament octubre, el següent horari:

Escola nocturna gratuïta de llengua i literatura italiana: primer curs: de dos quarts de vuit a dos quarts de nou de la nit, els dilluns, dimecres i divendres. Segon curs: de dos quarts de vuit a dos quarts de nou de la nit, els dimarts, dijous i dissabtes.

Escola primària graduada (mètode Montessori): de nou a una cada dia de treball, menys els dijous.

Escola complementària de caràcter comercial i industrial: de nou a dotze i de tres a sis cada dia de treball.

La matrícula quedarà oberta fins al 30 del corrent, tots els dies feiners de les nou del matí a les vuit de la tarda, a la Casa dels Italians (Pasatge Méndez Vigo, 8).

Ha quedat constituïda en aquesta ciutat l'Associació de directores de col·legis particulars d'ambdós sexes dels districtes cinquè, sisè i setè antics de Barcelona, amb els següents càrrecs:

Junta Consultiva. — En Josep S. Bayarri, En Josep Armengol, En Mateu Rotger, N'Idelfons Montoliu, En Josep Montfort, En Josep Vilaseca, En Josep Carreté i En Joaquim Robert.

Junta Directiva. — President, En Manuel Badia; vice-president, En Josep Villarroja; secretari, En Joan Verge; vice-secretari, En Joan Calduch; tesorera, N'Artur Pujol; comptador, En J. Ribas; bibliotecari, En Manuel Rizo; vocals: En Miquel Prió, En Calixte Perpiñá, Na Pepeta Huertas i Na Anna Tullibia. Al mateix temps es convoca a la reunió general que, l'Associació celebrarà el vinent diumenge, al Centre Industrial de Catalunya, Hospital, 95, essent també invitats, els de la professió no associats.

El conflicte teatral

Hem rebut la nota següent:

«L'Associació d'Empresaris d'Espectacles públics de Barcelona, té interès en fer present a l'opinió, que el seu esperit de transigència l'ha portat a reduir llurs pretensions respecte a músics, cantants, als punts més indispensables per al normal desenvolupament dels negocis teatrals i la possibilitat de defensar-se econòmicament. Contrastant amb això aquesta, la conducta intransigent d'ambdós elements, el qual per haver intervingut personalitats constituïdes en autoritat, no necessita asseveracions. No ha escatimat l'Associació cap mitjà, ni ha deixat d'acudir a tota crida, malgrat de constar-li la irreductibilitat d'aquells Sindicats. La prova intentada pel Sindicat d'Artistes — aquests actors que són els primers interessats al Teatre i que ja en la discussió de bases manifestaren desitjos de concòrdia no desmentida — fracassà davant la terquedat dels altres, volent ja, no sols en una solució inacceptable econòmicament, sinó exenta de tota dignitat per a les empreses.

Aquestes que s'engorgulleixen de tenir en el conflicte actual, la simpatia d'autors i actors, es plangen que al-

guns altres sectors teatrals hagin fet causa comú amb els intransigents, tan sols per a complir un pacte federatiu, acceptat a cegues i sense reparar en la justícia o injustícia de les causes que avui batallen.

Per això l'Associació crida l'atenció de tots sectors, perquè reflexionin sobre la impropietat de la seva sol·licitud amb els qui semblen obstinats en que els teatres no puguin subsistir, tal vegada perquè la seva professió els permet guanyar-se la vida en festes religioses i populars, concerts, lligons, etc., etc. (No mmmm això amb els cantants, a qui suposa objectes en la defensa d'unes bases de les quals sols es rebutja alguna insignificància, precisa per al règim harmònic de l'espectacle) i en cridar-los l'atenció, els invita que depolin una actitud, que sols a ells els causarà perjudici, davant la natural defensa que adoptaran les empreses.

I aquestes, per últim, han de fer constar, que no insistiren en la rebuixa de sou als músics, ni van pretendre rebuixar-los als cantants. Es conformaren amb els actuals, i a part de detalls d'assaig, règim de mules i algun altre detall, ratificaren la seva voluntat d'assenyalar la plantilla i donar hora i mitja, per compte de dues, de descans els dies de festa, sols els dies festius. Acceptat pels actors, reglamentat així — per a diari — a Madrid i en tota Espanya, s'imposà amb més força la mesura a Barcelona, on és sabut, que les festes són l'única esperança de les empreses, les quals no poden consentir, en benefici i utilitat del mateix públic, que els espectacles acabin a deshora, cansant a l'espectador que a la festa següent, es retreu. Per haver-ho comprès els actors, han transigit en això; però sense la conformitat dels altres, de poc sereix la seva acceptació.

Dit això, l'opinió pública jutjarà la conducta de cada un i sabrà ajudar a qui tenen el llurs aspiracions, tota raó, tota justícia i tota transigència.

Una comissió de l'Associació d'Empresaris estigué al Govern civil per a comunicar al general Losada que, havent trobat personal no associat, les empreses dels teatres Tivoli, Poliorama i Romea havien acordat obrir les seves portes avui, divendres.

Aquí el governador que oferia als empresaris fer respectar la llibertat del Treball.

Els serveis de Ramaderia de la Mancomunitat

Els Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat han donat conferències tractant d'alimentació i engraiament de vedells, bous i porcs, i de malalties de l'aviram, a Porteres, Santa Pau, Uastell d'Aro, Llagostera, Sant Gregori i Canet d'Adri.

La Secció de Patologia Animal ha practicat treballs d'investigació, respondent a invitacions de veterinaris i ramaders, havent anat entre altres localitats a Prat de Llobregat, Balaguer, Ibars, Anglesola i Sallent.

El pròxim diumenge la Mancomunitat celebrarà un concurs de bestiar porquí a Olot, el qual concurs sembla que serà un èxit.

El dia 23 d'aquest mes, a Vich, se celebrarà un concurs asinà i l'endemà un de boví lletat.

Alguns periòdics han anunciat que el dia 30 del corrent es faria un concurs boví lletat, a Balaguer.

S'ha d'advertir que a instància de diverses entitats de la comarca, feta en temps oportú, es demana que el dit concurs en lloc de fer-se pel mes de setembre es celebri pel mes de març, la qual demanda fou immediatament atesa.

Així, doncs, el concurs de bestiar boví lletat d'Urgell que s'ha de celebrar a Balaguer, no s'efectuarà fins pel mes de març.

Camp de les Coris
C. S. GRACOVIA
contra
F. C. BARCELONA
15 i 16, a les 4 de la tarda

EDITORIAL CATALANA

BIBLIOTECA LITERARIA Les millors obres dels autors catalans i les obres més famoses de les literatures estrangeres traduïdes pels nostres més il·lustres contemporanis.

Obres publicades durant l'any 1923

PRUDENCI BERTRANA

EL MEU AMIC PELLINI

Recull de novel·les inèdites del fort prosista que l'any passat obtenia el premi «Concepció Rabell» als Jocs Florals de Barcelona, per la seva obra **ELS HE-ROIS**, publicada també per l'EDITORIAL CATALANA.

SHAKESPEARE

ROMEU I JULIETA

Traducció en vers per Magi Morera i Galícia.
L'obra de la passió amorosa, de l'immortal dramaturg, incorporada definitivament al català.

Mme. de LAFAYETTE

L Princes de Clèves

Traducció de Rafel Marquina.
La famosa novel·la femenina del «gran segle» francès exalta l'estil clar elegant amb què l'ha nostrada l'excel·lent cronista traductor.

JONATHAN SWIFT

Viatges de Gulliver

Traducció directa de l'anglès per J. Farran Mayoral.
Els meravellosos viatges que encisaren a tantes generacions infantívoles i foren sempre ensenyament per a les persones grans, han estat traduïts ara al català sense mutilacions ni reduccions que els enriqueixen.

JACINT VERDAGUER

POESIES

Selecció de Carles Riba

Sovint la crítica es queixa que les noves generacions no llegixen els poemes que donaren el major impuls a la nostra renaixença. Es que estan en part exhaurides les edicions completes de llurs obres, i manquen, per altra banda, veritables antologies. Per la tria que ha fet amb tot amor l'erudit seleccionador podrà el lector d'avui penetrar en l'esperit del divi Verdaguier.

RUDYARD KIPLING

EL LLIBRE DE LA JUNGLA

(II volum)

Traducció directa de l'anglès per Marian Manent.
Pocs llibres han tingut tant èxit en català com el primer volum d'aquesta obra, coronada amb el premi Nobel, en la qual es contenen les punyents aventures de Mowgli. El finíssim poeta que en traduí la primera part, completa ara la seva tasca amb la meravellosa continuació.

Per publicar durant l'any 1923

M. COSTA I LLOBERA

Poesies selectes

Una selecció de l'obra lírica, del gran poeta mallorquí, per a posar a l'abast pe tothom.

ALEXANDRE MANZONI

ELS PROMESOS

(Tres volums)

Traducció de Maria Antonia Salvà

L'espiritual poetessa mallorquina ens ha donat una traducció de Manzoni, digna de la que feu de Mistral, que era valorada com una obra original pròpia. Així s'enriqueix la nostra llengua amb l'obra cabdal de la moderna prosa italiana.

LOUIS BERTRAND

LA INFANTESSA

(Segon volum)

Traducció de Joaquim Pellicena

El gran interès amb què rebé el públic aquesta apassionant novel·la de la Catalunya francesa, ens obliga a no ajornar més la publicació de la segona part.

JOSEP CARNER

POESIES

1901-1910

Els versos del príncep dels nostres poemes, els que li donaren fama i renovaren amb un lluminós impuls la nostra lírica, són avui intorbables. L'edició, curiosament revisada per l'autor, era una necessitat imperiosa per als gustadors de la poesia catalana.

ALEXANDRE PLANA

A l'ombra de Santa Maria del Mar

Quatre novel·les d'un barcelonisme essencial, realitzades amb sorprenent penetració psicològica, que col·locaren el poeta crític Alexandre Plana entre els nostres primers prosistes.

Hi ha en preparació traduccions de Daudet, Walter Scott, Ryder, Haggard, Keller, Schiller, etc., reedicions modernitzades de Ramon Muntaner (Crònica), Joanot Martorell («Tirant lo Blanch»), Emili Vilanova, etc., i obres originals inèdites de Llorenç Ribera, Victor Català, Prudenci Bertrana, Carles Soldevila, E. Martínez Ferrando, Roig Raventós, Josep Pla, etc.

Subscripció a aquests 12 volums { Barcelona. 24 ptes.
a publicar durant l'any 1923: Fora . . . 26 »
Estranger. 29 »

Ompliu i retalleu aquest butlletí i envieu-lo a l'EDITORIAL CATALANA, S. A., carrer d'Escudellers, 10 bis, entresol.

El Sr. _____

residen _____

a _____ carrer _____
se subscriu per l'any 1923 als dotze volums de la Biblioteca Literària, enviant a tal efecte l'import de la subscripció o comproment-se a satisfer aquest import a la presentació del rebut corresponent.

de _____ de 1923.

Signatura del subscriptor